

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Felévre — — 6 korona.
Egész evre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A megelőző szolgálat és a nyomozás.

Irta: Anik János járásörmester.

A kettő szorosán összefügg. A bűnözés megakadályozását szolgálja a megelőző szolgálat, az elkövetett illetve megtörtént bűncselekmények kiderítését pedig a nyomozás.

A rendes szolgálatot, tehát a megelőző szolgálatot nagy gonddal kell teljesítenünk, mert bár a rendes szolgálat tulajdonképpen célja az, hogy megjelenésünk a népben a törvénytiszteletet ébren tartsa s a bűncselekmények elkövetésétől elrettentse, ilyenkor nyílik bő alkalmunk ahhoz, hogy mindazokat az adatokat pontosan összegyűjtsük, melyek támpontokat szolgáltatnak az elkövetett bűncselekmények felderítéséhez, a nyomozásokhoz.

A rendes szolgálat, illetve az őrzéskor leportyázásakor ne töltsen tehát egy csendőr sem tetlenül az időt, hanem használja fel lelkiismeretesen és ismerje meg a közértelemnek összeköttetéseit, szokásait, vagyoni és családi viszonyait, foglalkozásait, életmódját és viselkedését. Annál könnyebb ez, mivel az emberek egymásról szeretnek beszélni, néha tartózkodás nélkül is.

Azt hiszem nem lesz érdektelen egyet-mást elmondani — különösen az ifjabb bajtársak előtt — azon teendőkről, melyeket a rendes szolgálat teljesítése közben végezni kell, persze csak általánosságban, mert részletesen igen sok tért foglalna el.

Egy járőr — például — az őrsállomásról elindulva, útját a legelső tereptárgyig, ha közben mit sem észlelt, folytatja.

Megérkezik egy juhászlakhoz. Ezt a kellő óvatosság szem előtt tartásával megközelíti s különösen sötét időben minden hangra és jelre jól figyelve, ha kint mi gyanusít sem észlel, bekopogtat. Miután a szobát a bentlevőkkel együtt jól szemügyre vette, mintegy bevezetésül a kezdendő beszélgetésre, engedelmet kér, hogy egy kissé megpihenni helyet foglalhassanak. Ha az ott lakó juhász a járőr előtt, de egyáltalán az egész őrs előtt még ismeretlen, a járőr és juhász között bizonyos ismerkedő párbeszédnek kell kifejlődni. Először természetesen csak közömbös dolgokról, később azonban bizonyos czél elérésére szükséges adatokról, a nélkül azonban, hogy a juhásznak feltűnő legyen, milyen ózolja van vele szemben a csendőrnek.

A párbeszédet ki-ki tehetsége és beszélőképessége szerint folytatja, arra irányt szabni lehetetlen. Mihelyt tovább megy a járőr, a legelső alkalmas helyen jegyzékönyvecskéjét veszi elő s például a következőket jegyzi elő: A. B. juhász. N. bérlő 45. számú tanyáján, 44 éves, nős; neje D. E.; József nevű 16 éves fia és Anna nevű 12 éves leánya van; ócska butora, 2 drb 1—1 éves félhizott sertése, 4 drb tyukja és 1 drb kakasa van. Vadas pusztáról Cz. bérlő uradalmából jött. X. Y-al áll összeköttetésben D-ben, magatartása gyanút keltő stb. stb.

Igy portyáz azután tovább, bevonulásakor pedig ezen jegyzetének bemutatása mellett őrsparancsnokának jelentést tesz, ki ezeket a többi csendőreivel is előjegyzeteli azután pedig azon őrsöt keresi meg, melynek területén az előjegyzett egyén megelőzőleg lakott s a nyerendő értesítésből egészítendő ki azután a jegyzet, melyből azután természetesen annak is ki kell tűnnie, hogy volt-e az illető valami bűncselekménnyel gyanúsítva, vagy éppen már büntetve is.

Ha most már a körletben lakó minden gyanúsítható egyénről, ilyen adatok birtokában van az őrs, akkor nem lesz nehéz azokat ellenőrizni s nem ütközőnd nagy nehézségekbe a bűncselekmények felderítése sem.

Ha tehát egy járőrnek egyéb dolga nem akad, úgy teendőinek ilyen irányúnak kell lennie egy őrzéskor leportyázása alkalmával, mihez járul azután, hogy a járőr szemes legyen, mindent meglásson, észrevegyen, feljegyezzen s a következő alkalommal pedig mindent ellenőrizzen és pedig minden feltűnés és zaklatás nélkül — A megelőző szolgálat kiszámíthatatlan előnyeiről tanuskodik a következő eset:

Egyik nemzetiségi vidéki községben megbalt egy nyugdíjas öreg tanító, kinek 2000 koronáig volt az élete biztosítva. Az özvegy a biztosítási összeget már felvette, midőn egy nap este két csendőr érkezik hozzá, kik az elhalt tanítónál szokták a pihenőjüket megtartani. Alig hogy a csendőrök a belső szobában pihenőre tértek, úgy 10—11 óra közt zörgettek a külső szoba ajtaján, melyben az özvegy aludt. Az özvegy ajtót nyitott s a mindig égő lámpa világánál három bekomozott férfi alakot látott maga előtt, mire annyira megijedt, hogy még azt is elfelejtette hogy a belső szobában csendőrök vannak. A járőr hallván, hogy az özvegy-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkész-
lője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom,
harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** kezzebb képes
arjonyokét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.**
Külön költségvetés díjlanl. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hang-
szerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

től pénzt követelnek, szép csendben fegyvert ragadva a rablók elé toppant, mire azok majdnem kövé dermedve hagyták magukat megbilincselteni. A többire nézve csak azt jegyzem meg, hogy az özvegy élete és vagyona forgott kérdésben, mert az ugyanazon községből származó rablók olyan előkészülettel mentek oda, hogy ha közülök bármelyikét az özvegy felismerné, irgalom nélkül megölik, mit maguk is beismertek.

Ez esetben tehát a megelőző szolgálat egy emberéletet mentett meg, tehát jóval értékesebb szolgálatot teljesített a legsikeresebb nyomozásnál.

De beszéljünk a nyomozásról.

A bűncselekmények kiderítése nem ütközne oly nagy nehézségekbe, ha valamennyit szokásos büntetésekként követnék el, mert ezek mégis csak felügyelbetegek, s ha nagy ritkán sikerül is nekik elmenekülni, mégis a legtöbbször rajta veszítenek s akkor kiderül a régi eset is.

Egészen másként áll ez az ismeretlen, úgynevezett «kezdő» bűnözőkkel, kik az ismeretlenség homályából legtöbb esetben csak véletlenül vagy ügyetlenségük folytán jutnak a csendőrség karjaiba. Ezek, ha csak egy kicsit is ügyesen «dolgoznak» jó ideig megmaradhatnak «kezdőknek», s igen sok kárt és kellemetlenséget okozhatnak addig, míg hurokra kerülnek.

Ismertem olyan «kezdőt», a ki gyilkolt, rabolt és a gyanu elhárítása végett a saját balkezét átlötte és ő kiáltozott az utcán legjobban a gyilkos és a segítség után s ő emelt panaszt és még a tettes részletes személyleírását is megadta, de ez mindenkire inkább ráillett, csak ő reá nem.

Ismertem gyermekgyilkost, a ki gyermekét megölte s gondoskodott hamis bizonyításról, melylyel igazolbassa magát, hogy gyermeke egyik klinikán halt meg és el is temettetett. Ez is «kezdő» volt, pedig már a harmadik gyermekét küldte ilyen módon a másvilágra.

Ismertem tolvajt, a ki az eltolvajolt vagyon mellett pénzéért örködött a ki sokszor lopta azt meg, míg egyszer megfogta ő maga a tolvajt egy ártatlan ember személyében, hogy magáról a gyanu árnyékát is elhárítbassa. De rosszul számított, mert éppen a megfogott tudott ellene bizonyítékot szolgáltatni.

Nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy minden nyomozás kiinduló pontját a gondosan megejtett helyszini szemle képezi.

Határozott irányt szabni valamely nyomozásra ugyan nem lehet, tehát ezt meg sem próbálom, de a gyakorlatban már sokszor érvényesült és sikerhez vezetett általános rendszert körvonalozni mégis szükségesnek és hasznosnak vélem, mivel rendszertelenül rendes munkát végezni nem lehet s ha más irányból nem nyer a járőr támpontot a kiindulásra, ezt kell követnie.

Ez a gyakorlati rendszer pedig abból áll, hogy a járőr uton utfélen vagy bárhol található minden embert kikérdez, hogy ballott-e a járőr által nyomozandó eset-

ről? Ha igen, mit, kitől és bol? Tud-e a járőrnek valamely irányban felvilágosítást nyújtani? Ha igen, mit? és mire nézve? Személyesen észlelte-e vagy látta az elmondottakat, vagy másoktól hallotta? Felvilágosítandó, hogy ha nyiltan fél kimondani vagy tanuskodni az esetben, úgy neve feltétlen titokban fog tartatni s meg is fog jutalmaztatni, ha bemondása sikerre vezet stb. Ha az egyik nem tud semmit, tudhat a másik, harmadik vagy a huszadik, de ez az eljárás eredménytelenül csak ritkán marad, mit az alábbi röviden vázolt esetek is igazolnak.

Egyik városban egy éjszaka elkövetnek több betöréssel lopást. A nyomozás nagy erélylyel megindult. A helyszini szemle, a káros bemondása, a szokásos büntetésekként átkutatása és alibi igazoltatása, sőt még a besugók mozgósítása sem nyújtott elegendő támpontot a tettesek kézrekerítésére. Ekkor az őrsparancsnok járőröket küldött szét a szélrózsa minden irányába a fent leirt módon minden található embert kikérdezni, a minek azután meglett a kívánt eredménye, a mennyiben egyik tanyán egy gazda titoktartás ígérete mellett annyit megmondott, hogy a lopás elkövetésének éjjelen találkozott egy N. nevű emberrel, ki a betörés színhelye körül ólalkodott, mit azonban nyiltan megmondani nem mert, mivel — mint mondá — fél a «veres kakastól.» E csekély bemondás alapján kiderült az egész eset, míg a nélkül talán örökre titok marad.

Egy másik város határában egy félreeső ut árkában az árkot tisztító munkások egy erőszakos halállal kimult kis gyermek bulláját találták. A hely közelében lakott épület nem volt, hol valami felvilágosítás szerezhető lett volna. Itt is hiábavalónak bizonyult a járőr fáradozása, míg nem a fent vázolt rendszerhez folyamodott, miközben a többek között egy kocsi talált egy férfival és egy nővel az uton haladni. A járőr az ürügy alatt, hogy nagyon fáradt, a kocsi felkérdezett, a tulajdonképpen cél azonban a kikérdezés volt. Kikérdezve, mindkettő odanyilatkozott, hogy a szóban forgó esetről mit sem tudnak. A járőr éles megfigyelése azonban az ellenkezőt vette észre s azt velük közölte is, mire oda nyilatkoztak, hogy este midőn senki sem látja meg a járőrt, menjen a lakásukra, ott mondanak valamit. Úgy is lön s a bosszu fáradozásnak meglett a kívánt eredménye, a bűnös anya előkerült.

Egy község határából elloptak két lovat. A nyomozásra kivezényelt járőr a helyszinén csak annyit tudott megállapítani, hogy a lovakkal lóháton K. község felé távoztak. A járőr utánuk indult s minden egyéb nyom nélkül, de folyton kérdezősködve megérkezett K. községbe, hol már az őrsparancsnok távirata várta, hogy vonuljon be örökre, mivel már az irányban táviratozott s gyalog úgy sem érhetnék utól a lóháton előre nyargalt tettest. A járőr azonban nem nyugodott, hanem mindenkitől kérdezősködve, végre egy embertől — ki

A legjobb órák,

legszolidabb órák, egyszerűtől a legdrágábig, egy kézpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Árjegyzék ingyen!

pedig a járőr előtt teljesen ismeretlen volt — megtudta, hogy a tettes a lovakat merre vitte s abban N. N. 1... i lakosra vélt ismerni. Ez alapon a lovakat a tettessel együtt a járőr elő is kerítette.

Okuljunk a példabeszédből: *A ki keres, az talál.*

A szobafegyverrel való célbalövés.

Irta: *Soltész Imre* csendőrfőhadnagy.

Az utóbbi időkben Szemere Miklós mozgalmat indított az országban arra nézve, hogy a magyar ifjúságot a katonai fegyverekkel való célbalövés cizmájának megnyerve az e célra nyitott lövöldékben őket célhalóni tanítsák.

Nem akarom fejtegetni azokat az okokat, a melyek a nemesen gondolkozó kezdeményezőt ezen eszme megvalósítására sarkalják, mert akkor el kellene kalandoznom az ősidőkbe, mikor az ifjakat lovagolni és ijjal lőni tanították, s rá kellene mutatnom a hősiiesen viselkedett burokra, kik fiaikat már gyermekkorukban magukkal viszik vadászataikra, hol a 10—12 éves burfiu mesteri lövéssel teríti le a legsebesebb vadat is.

Itt csak rá akarok mutatni annak szükségére, hogy a célbalövés meghonosítása a csendőrsőkön is igen üdvös és szükséges volna.

Tudvalevő dolog ugyanis, hogy intézményünk a haderő kiegészítő részét képezi, s háboru esetén annak mint tábori csendőrség, vagy mint a népfelkelés támogatója, segélyére is van. E feladat és hivatalás intézményünk minden tagjától hadi célokra való alkalmatosságot és képzettséget is követel.

A hadi képzettséghez kell sorolni elsősorban a lövésben való kiváló képzettséget és gyakorlottságot.

A csendőr kiképzésében mindenütt előhaladást látunk, csak éppen a célbalövés az, a miben hátramaradtunk, noha a mai korban arra törekszenek, hogy e téren a kellő gyakorlottságot az ember még ifjkorában szerezzék meg.

A csendőr részére célbalövésre fejenként és évenként 20 drb. béketöltény, a tábori csendőr-tanfolyam hallgatói részére ugyanannyi haditöltény áll rendelkezésre. Bizony ez édes kevés arra, hogy a csendőr a lövésben teljes gyakorlottságot nyerjen.

Eltekintve ugyanis attól, hogy intézményünknel manapság már igen sok póttartalékos és egészségügyi katoná vagy mentelepnél katonáskodott csendőr szolgál, kiknek fegyver jóformán alig volt a kezükben, még a lövészsze avatott és három évet szolgált katoná is a korrall és idővel vesztik gyakorlottságából, melyet fenntartani a csekély évi lőszerkiszabattal sehogy sem lehet. Pedig e bajon segíteni lehet a szobafegyverrel való célbalövésseel.

Tapasztaltam ugyanis a tanosztályban, hogy az új Mannlicher kurtályokkal igen jól lehet gyakorolni a szobalövést.

A Hirtenberg-féle töltény, gyutacs és fémáru gyúr által Magyaróvárrott előállított lövedék és gyutacsosál 50 lépés távolságig teljes precizitással lehet lőni és találni kisebbített alakcélzástáblákra.

A lövést a tanosztályban rendszerint 20 lépés távolságra gyakoroljuk, s egy fő átlag nyolcz lövést tesz, s

állva, térdelve, vagy gyorstüzzel tett lövéseiből 4—6 biztos találatja van mindegyiknek. A belövő állványba erősített fegyverből ezen távolságra hajsza! pontosságig oda lehet találni, a hová céloz az ember. Három cm. átmérőjü vaskorongot biztosan lehet így eltalálni, sőt az ilyen találat szabadkézből is igen gyakori.

Szobafegyverül a használatban levő Mannlicher karabély szolgál, melyet a fenti gyárból hozatott tölténnyel kell megtölteni.

E töltény egy a rendesnél erősebb sárgaréz hüvelyből áll, melybe egy szerelő-fogóval egy gyutacsot, előnyílásába pedig egy nyolcz mm.-es lövedéket sajtoltunk.

Az ólomlövedék a csőben épp oly forgó mozgást végez, mint a rendes béke- vagy haditöltényből kilőtt lövedék, s éppen ez oknál fogva a lövés teljesen precizis, s a találat biztos.

Miután az ily tökélyvel alkotott szobafegyverlőszer teljesen megfelel azon kívánalomnak, hogy vele a szobában ugyanazon gyakorlat végeztessek, mint a hadi vagy békelőszerrel a lövöldében, ajánlatos volna a szobafegyverrel való célbalövést az örsőkön is meghonosítani.

A magyaróvári Hirtenberg-féle gyárból hozatott szobafegyverlőszer, — mely állana két sárgaréz hüvelyből, egy szerelőfogóból és 500 gyutacs és lövedékből, — 10 koronába, utánpótlása, évenként 500 gyutacs és lövedéket számítva 4 kor. 60 fillérbe, tömages beszerzésnél talán még kevesebbe kerülne.

E csekély első beszerzési költséget a kincstár vállalhatná el, s az utánpótlást a gazdasági átalány is elbírná.

Az ily szobafegyverrel való célbalövésnek megbecsülhetetlen előnyei volnának. E fegyverrel való lövésnél szokná meg a csendőr az „érintkezés-vételt” és a helyes elcsententést.

A kis távolság folytán alkalma volna szabad szemmel is észlelni a lövés nyomait, s így a hibás lövésekről könnyebben tudna leszokni.

Viszont az oktatónak is bő alkalma volna azon oktatások és utbaigazitások megadására, a mik az elemi lőteren való lövésüel tiltva vannak.

Megismerhetné továbbá a csendőr a fegyverének sajátosságait, s hordmódját; megtanulhatná a gyors célbavevést és helyes célzást; könnyebben lehetne vele megértetni a billentyű helytelen bátrahuzásából származó bátrányokat, szóval a lövés elméletét gyakorlati uton is elsajátíthatná, végül érdekes voltánál fogva kellemes szórakozást is találna, mert itt nem gépezet módjára működnek, mint az udvaron gyakorolt töltési és tüzelési fogásoknál, hanem édeszszel, érdeklődéssel és ambícióval.

Az örszlaktanya udvarán volna elég hely e gyakorlatok elővételére.

Egy iv tisztá fehér papirosra egy kisebbített alakcélzástábla volna rajzolandó, s olyan fal, vagy ajtóhoz állítandó, melynek a szobafegyverrel való összelövöldözése nem árt meg, vagy legalább is mit sem von le értékéből.

Legalkalmasabb hely volna e célra az örsön netalán levő fedett kuglizó, mert az ily helyen még kedvezőtlen időjárásakor is elő lehetne venni a célbalövést.

Természetesen a lövés irányában senkinek sem volna szabad járnia, mert meg kell jegyeznem, hogy a szoba-

Fekete könyv

eredeti bűnügyi és detektív-történetek gyűjteménye.

Irta dr. Guthi Soma. Eddig a következő kötetek jelentek meg: I. A vén kopó. II. Világjárói bűnök. III. Tuzár mester. IV. Az éjszakai Budapest. — Sajdó alatt: V. Az urnongók világa. VI. Hűres szőlőbájosok. VII. Tuzár külföldi alkori. VIII. Gyanna ezisztenciák. IX. Mik történtek a föld alatt? X. Modern batyárok. — Minden kötet 200 oldal terjedelemmel.

Magrendelhető 2 koronás havi részletfizetésre is! — KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA könyvkiadóvatalu, Budapest, IV., Semmelweis-utca 14. Nagy képes könyv- és kép áruháza is megveszi és bírná.

fegyver lövedéke 20 lépés távolságból másfél cm. vastagságu deszkát is átüt.

A szobafegyverrel való lövés eredménye néhány iv papirosból készült jegyzékbe volna bevezetendő, s a jegyzék olyan rovatokkal volna ellátandó, mint a cél-lövészeti kimutatás.

E fegyverrel a lövés baponkint egy oly napon volna gyakorlandó, midőn az összes legénység hon van, hogy így egyik csendőr a másik hibáin tanuljon és okuljon. Ily módon egy csendőr évenként 100 lövést tenne a szobafegyverrel.

Az évi céllovészethez a szobafegyverrel való lövés igen jó előgyakorlat volna, mert ha a külsőrsön levő csendőr csak az évi céllovészethez gyakorolja magát a lövésben, úgy ha csak nem volt jó lövő, intézményünk-nél ilyen né nem képezheti ki magát, éppen a ritka és csekélyszámu lövés miatt.

Mindezeket tapasztalni lehet az évi céllovészethez.

A lövésben is, mint mindenben folytonos gyakorlat kell.

Tapasztaltam a céllovészethet, hogy oly szakaszvezetők, kik a csapatnál lövészek voltak, a gyakorlás néhány havi szünetelése miatt, a mi fegyverünkben tett 20 lövésből egyetlen egyszer sem találtak.

Tekintetbe kell még vennünk, hogy ha a külsőrsön levő csendőr tiszt elöljáróját érzi háta mögött a céllovészethez, legalább is az első lövéseket nem fogja oly higgadsággal megtenni, mint a hogyan kellene. A lövést tehát meg kell szokni oly annyira, hogy bárki jelenlétében, s bármi lelkiállapotban is, teljes biztos-sággal löhessünk.

Vegyük továbbá figyelembe, hogyha a csendőr szolgálatközben oly helyzetbe jut, hogy fegyverét kell használnia, már ezen helyzettel együtt jár úgy a csendőr, mint az ellenfél izgatott lelkiállapota, már pedig ha ezen állapothoz még hozzájárul a csendőrnek a lövésben való gyakorlatlansága, megeshetik, hogy a támadó helyett a mellette tétlenül álló személyt éri a lövés.

Avagy egy veszélyes gonosztevő szökése esetén mily kevés a valószínűség, hogy a csendőr a szaladó veszélyes gonosztevőt eltalálja. Ily esetekben a löfegyverhasználat rendszerint eredménytelen szokott lenni, mi szintén csak a csendőrnek a lövésben való gyakorlatlanságára vezethető vissza.

Hát még háboru esetén, midőn egy kémkedésben gyanus egyént kell lelőni? Itt megeshetik, hogy a csendőr csak éppen annyit látja az illetőt, hogy egy lövést tehet rá, s a következő perczben a kém szerzett tapasztalataival már vagy biztos helyen van, vagy a közeli cserjében készen tartott lóra, vagy gépkocsira kap és elvágtat.

A csendőr a szobafegyverrel mozgó célra való lövésben is gyakorolhatja magát.

E célból a cél tárgy (gyalogos, vagy lovas), kéreppapírra volna rajzolandó, a kéreppapír pedig egy drótra akasztva, vagy egy hosszukás rámban egy körülbelül 10 méter hosszú, vagy kellő fedezéknél esetleg rövidebb zsinigen is, egy csendőr által oldalirányban volna húzandó.

A céllovést gyakorló csendőr most az oldalt mozgó gyalog-, vagy lovasalakra, a lövőtámasz szabályai szerint elébe célozva löne mindaddig, míg azt eltalálná.

Ha a csendőr biztos fegyverének találó képességében, úgy ezen tudat önbizalmát annyira növeli, hogy bármily veszélylyel szemben a legbátrabban állja meg helyét, míg ellenkező esetben nemcsak a közérdeket fogja veszélyeztetni, hanem fellépésében is féltékeny és

engedékenyebb lesz, mi támadóit az ellentállásra csak tüzelni fogja.

Mindezek után szembeállítva a csekély beszerzési költséget azon szükséggel, mely a szobafegyverrel való lövésnek az őrsőkön való elővételét sürgeti, azt hiszem, hogy nem fog késmi az az idő, midőn az általam felvetett eszme megvalósul.

A hóhér.

Irta: K. Nagy Sándor törvényszéki bíró.

I.

Ez bizony egy szikrát sem regény, hanem maga a legfeketébb valóság. Csak be akarom mutatni azt a legfélelmetesebb embert, a kit borzadva kerül mindenki, még a kinek semmi rossz cselekedet nem nyomja is a lelkét. Hát még a kinek vér tapad a kezére!

Az igaz, hogy régen vérszínű volt az egész öltözete, hogy ne lássák meg rajta a reáfreccscent vér, midőn rettenetes bárdjáról csorog a lenyakazott ember vére. De újabb időben már fekete szalonruhában és keztyűsen jelenik meg kötelességének teljesítésére, mintha csak látogatónak menne. Pedig a kinek ő kinyitja az ajtót, azzal ő se találkozik többé.

Azért borzadnak tőle s nem ritkán megtörténik, hogy a mely szállodában ő megszáll, onnan azonnal sietve távozik minden vendég.

Nem a közelmúlt időben Máramaroszigeten végrehajtott balálos ítélet adta nekem az alkalmat, hogy e közleményt megírjam, hanem egy régi könyv, melyben a hóhér díjáról is van szó. Gondoltam, hogy úgy sem ismeri mindenki a legiszonyubb büntetésnek ezt a törvényes végrehajtóját és az ő rettenetes, de törvényes munkáját és nem sokan voltak még tanui az emberi élet törvényes kioltásának, azért röviden megismertetem ezt teljes hitelességgel.

A kinek gyenge szive és erős képzelőtehetsége van, ne olvassa el se, de a tudni vágyó ne tegye félre ezt a lapot.

Úgy-e hallották már ezt a kifejezést: „hóhérolják egymást”? Lássák, ez onnan származik, mert a hóhéra nak nem mindig ilyen — hogy úgy mondjam — tiszta munkája volt, mint most, hanem a törvényes kínzás is az ő hivatalos kötelességei közé tartozott. Nem a vallatásnál alkalmazott kínzás, hanem a kínzó vagy test-sanyargató büntetések végrehajtása, a milyen volt a kerékbetörés, karóba vagy nyársba húzás, elevenen megégetés, a tagok szétezagatása, vízbevetés (melyek egészen 1814-ig divatban voltak), továbbá szemkivágás, kéz, fül, orr levágása, seprűzés, bélyegsütés, pellengérré kikötés.

Azt az alföldi szójárást is hallották, úgy-e? — „a hóhér csapja le a nyakadat.” Ez pedig azért maradt fenn máig is, mert az 1814-iki legfelsőbb rendelet mindennemű kínzó halálbüntetést eltiltván, csak a szá-zadokon keresztül addig is szokásban volt fejtételt és az akasztást hagyta meg, a melyek közül az első leginkább nőekkel és a leggonoszabb elítéltekkel szemben egészen a XIX. század második feléig alkalmazták, ha ugyan az akkori legfelsőbb bíróság: a béta személyes tábla kegyelem útján a kevésbé undorító akasztásra nem változtatta.

Hogy pedig a lefejezés még a múlt század elején egyik rendes kivégzési mód volt, azt bizonyítja egy az 1819 jul. 13-án 19200. sz. a kibocsátott helytartósági

intézmény (rendelet), mely az egyszerű lefejezés díját 12 forintban állapítja meg a hóhér részére.

Nem a hóhér életrajzát, hanem annak csak működését akarom felemlíteni s így nem kutatom, hogy régen minden olyan városnak vagy hatóságnak volt-e rendszeresen tartott hóhérsja, a mely város vagy hatóság «pallosjoggal» birt, vagyis a melyeknek joga volt halálbüntetés kimondására? De az bizonyos, hogy rendszeres hóhér — egy vagy több — állandóan volt, a kit azonban néha mással is lehetett helyettesíteni.

Talán el se hinnék, ha rá nem mutatnék a feltalálás helyére, hogy még ezelőtt egy negyedszázaddal is törvényes rendelet ezt mondta ki:

«Halálos ítélet végrehajtására további intézkedésig csak oly egyén alkalmazható, a ki hiteles okmányokkal képes igazolni, hogy ily eljárást már korábban is önállóan és sikeresen teljesített. Más alkalmas közeg liányában a budapesti kir. ügyészség keresendő meg az itteni hóhér kiküldése végett.» (1880. évi augusztus 9-én 2106. I. M. sz. a. utasítás 3. §.)

Ebből az látszik, hogy akkor még több olyan «alkalmas közeg» volt, a ki «korábban is önállóan és sikeresen teljesített» kivégzéseket, vagy bizonyítvánnyal ellátott hóhér volt, de az is kitűnik abból, hogy — úgy mondjam — a főhóhér Budapesten lakott.

Ma egyetlen és állandó hóhér van (Bali Mihály), a ki nem Budapesten, hanem Faddon lakik s az állam által rendszeresen fizetett egyén, a ki maga teljesíti az összes kivégzéseket.

Mert hát az 1843-iki büntetőtörvénykönyv tervezete kihagyta ugyan a halálbüntetést a büntetések sorából, de az 1878: V. t.-cz. (vagyis a most életben levő Btk.) 20. §-a ismét felvette azt és megállapította, hogy «a halálbüntetés zárt helyen és kétél által bajtatik végre.» És így megszűnt a mézáróshoz sem igen való eljárás, t. i. a fejevétel, vagy lefejezés.

Igy aztán a «Bűnvádi perrendtartásnak (Bp. 1896. évi XXXIII. t.-cz.) is intézkedni kellett a halálbüntetés végrehajtásáról.

Hosszu volna elmondani azokat a ceremóniákat, melyek a halálos ítélet kimondásától annak végrehajtásáig előfordulnak. Elég legyen röviden annyit felemlíteni, hogy a halálos ítélet kimondása után az esküdt-bírószág a kir. ügyész meghallgatásával zárt ülésbeu határoz a felett, hogy az elítéltet a kegyelemre méltónak tartja-e s ba igen, milyen büntetésnek megállapítását javasolja? Azután az összes iratok felmennek a kir. Curiahoz s a megkegyelmezés tárgyában ez is nyilatkozik s az összes iratokat átteszi az igazságügy-ministerhez, a ki aztán Ó Felsőkéhez terjeszti fel. (Bp. 497—500. §.) Mikor aztán visszaérkeznek az összes iratok az esküdtbírószághoz, a kegyelmi kérvényre hozott királyi elhatározást együtt a kir. Curia semmi-ségi panaszt elutasító végzésével zárt ülésben a kir. ügyész, vádlott és védő előtt kihirdetik s a kihirdetés után az elítélt mellé vallásának lelkészét rendelik, a ki aztán mellette marad őt vigasztalni egészen a kivégzésig, a mely a kihirdetést követő reggelen történik. Ez idő alatt az elítéltet hozzátartozói, védője és azok látogathatják meg, kikkel maga kíván találkozni. (Bp. 501. §.)

Azt kérdik, hogyan tudják meg az elítélt hozzátartozói ezt a nagy titkot? A kir. ügyész sürgönyöz annak az elöljáróságnak, a hol a hozzátartozók laknak:

«Felhívom, hogy... miatt halálra ítélt N. N. hozzátartozóit bizalmas uton és feltűnés nélkül értesítse arról, miszerint az elítéltnek f. hó 31-ik napján d. e.

7 óraker leendő végrehajtását megelőző napon, vagyis f. hó 30-án... a fogházban meglátogatbatják és az ítéletnek ugyanott leendő végrehajtásánál jelen lehetnek.

A felutazó hozzátartozóknak adjon az elöljáróság személyazonosságukat és a rokoni viszonyt igazoló bizonyítványt és utasítsa őket, hogy a fogházban ezt a bizonyítványt a látogatás előtt mutassák fel.»

Azt kerdi az őrsvezető ur, ha az ítélet és a kegyelmet megtagadó batározat kihirdetése után 24 óra alatt kell végrehajtani az akasztást, hóhér pedig csak egy van, mi történik akkor, ha a hóhér a kitűzött napon akadályozva van?

Biz' az baj volna, mert még nem is csak rendelet, hanem világos törvény rendeli el és pedig parancsolólag, hogy a halálbüntetés végrehajtandó a kihirdetéstől számított 24 óra alatt. Hogy aztán e miatt zavar ne legyen, az 1900. évi 6757. I. M. sz. rendelet arra utasítja a kir. ügyészt, hogy mihelyt a törvényszék elnökétől értesül az iratok leérkezéséről, azonnal gondoskodjék arról, hogy a halálos ítélet végrehajtására a hóhér a kellő számú segéddel együtt minél előbb rendelkezésre álljon; azért sürgönyöz a hóhérnak, hogy a megbatározott napon rendelkezésre állhat-e?

Igenlő válasz esetén a kivégzés helyére rendeli a hóhért és csak ennek megérkezése után tüzi ki a kir. ügyész a végrehajtás helyét és idejét, ezt közli a kir. törvényszék elnökével s az elnök csak ekkor, a kitűzött batáridő előtt éppen 24 órával hirdeti ki az ítéletet és a kegyelmi kérvényt elutasító batározatot.

Tehát a «siralomházba» kerül a halálra ítélt, mely azonban most nem egy állandó nagy szoba — mint régen volt — hanem csak egy téresebb zárka, a hol az elítélt kivül a lelkész részére is legyen egy nyugvóhely s a hol a látogatók is elférjenek. És itt van a halálra ítélt a legrettenetesebb huszonnégy óráig.

Régebben volt rá eset, hogy a halálra ítéltnek osupán három óra engedtetett a halálra készülésre, vagyis az ítélet kihirdetése után három órával végrehajtották rajta az ítéletet, t. i. a kit a «rögtönítelő bíróság» ítélt el. Így nevezték azt a bíróságot, mely a nagyobb büntettek elharapózása esetében egy bizonyos vidék gonosztevői felett ítélni feljogosítva volt.

Nevezetesen egyes vidékekre, a hol nagyobb és sűrűbb volt a gonosztettek (pl. gyújtogatások, rablások, gyilkosságok stb.) száma, a belügyminister statariumot, vagyis rögtönbíráskodást engedélyezett, s midőu ezt kihirdették, attól kezdve a kihirdetésben megnevezett bünc elemények miatt az elfogott tettest azonnal a rögtönítelő bíróság elé állították s ez legkésőbb nyolcz nap alatt már teljesen végzett vele. (1868. évi 6400. I. M. sz. és 1873. évi 35042. I. M. sz. rögtönbírószági szabályzat.) Azonban ezt a rögtönítelő bíráskodást az 1897: XXXIV. t.-cz. 7. §-a hatályon kívül helyezte.

Bizonyára hallották valamikor, hogy a siralomházban levő rabot hogy ellátták pénzzel, minden enni és innivalóval, drága szivarokkal s hogy teljesítették minden e fajta kívánságát. Én is úgy hallottam volt. De már 1880-tól kezdve nem úgy van, mert rendeletileg megtiltott, hogy az elítéltnek ajándékot (pénzt, szivart, élelmi szereket, italt) adjanak (1880. évi 2106. I. M. sz. rend. 7. §.) s ugyanezt mondta ki az erre vonatkozó most is érvényben levő (1900. évi 6757. I. M. sz.) rendelet is.

Schmidt Henrik járásörmester feldiszitése.

A kitartással és kötelességtudással teljesített szolgálattal legfelsőbb helyről ismét elismerésben részesült. Ő Felsege folyó évi február 22-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával *Schmidt Henrik* járásörmesternek, hosszú és kötelességű szolgálatáért a koronás ezüst érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozta.

A kitüntetés testületünk egyik kiváló altisztjét érte, a ki derekasan reászolgált arra, hogy hosszú 24 éven át becsülettel és eredményesen vezetett szolgálatának legfelsőbb helyről jött jutalmát elnyerje.

Az érdemkereszttel való feldiszités Debreczenben, a kerület székhelyén állomásozó összes törzs-, fő- és altisztek, továbbá a tanosztály legényeége jelenlétében a tanosztály-laktanyában folyó hó 23-án délelőtt 10 órakor történt.

tolcsvai Nagy Gábor ezredes kerületi parancsnok röviden vázolta Schmidt járásörmesternek különböző alkalmazásainak kifejtését és lankadatlan szorgalommal végzett szolgálatát, őt mint olyan katonát és csendőrt állította a jelenvoltak elé, ki hivatászerű kötelemait lelkiismeretes kitartással és nemes becsvágygyal előjárói teljes megelégedésére végezte. Majd a kitüntetett mellére tűzte az érdemkeresztet, mely után a *Preszly Lőrind* hadnagy oktató tiszt parancsnoksága alatt álló szakasz díszmenetben elvonult a kitüntetett előtt.

A kitüntetett altiszt 1860-ban született a Torontál vármegyei Nákófalva községben. A m. kir. 4. honvéd huszárezredhez 1882 márczius 2-án vonult be és ezimzetes tizedesi rendfokozattal 1884 október 27-én lépett a csendőrség kötelékébe. — 1888 május 1-én lett ezts. őrsvezető és 1889 május hóban lett önálló őrsparancsnokká, majd pedig 1904 május 1-én járásörmesterre neveztetett ki. — Jelenleg őrs- és járásparancsnok Orosházán.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy gyors és sikeres nyomozás.

Irta: *Máté Miklós* törzsörmester.

Miként az elemek, úgy az omberiség is örökös harcban áll egymással. A megélhetés nehéz s a fásasztó munkától elgyötört ember folyton a jobb és könnyebb életmód után áhítzik. S hogy ezt elérhesse, bizony nagyon sokszor a tilos utra lép; összeütközésbe jön a törvénnyel. Raffinált ügyességgel, szélhámoskodással elveszi, elcsalja a mását és sok esetben a legbrutálisabb erőszaklót, sőt a vérontástól sem riad vissza, csakhogy valamely idegen dolog tilos megszerzését vagy a már tilos uton megszerzett dolog megtartását magának biztosítsa.

Hogy az ilyen viszonyterezésre, illetve a megélhetésnek ilyen módon való biztosítására, ki milyen eszközt vagy módot választ, az rendszeren az egyén társadalmi állásától és műveltségi fokától függ. A tanultabb, műveltebb s a magasabb társadalmi osztályhoz tartozók között kevesebb a tolvaj, a betörő, a rabló, míg a szegényebb s ennél fogva tumlatlaoabb, műveletlenebb néposztályhoz tartozók között, különösen egyes vidékeken — sajnos — elég sokan akadnak, a kik az említett cselekményekkel való foglalkozás mint, folyton hadilában állanak a törvénnyel és a törvényt képviselő más embertársaikkal.

Különösen tapasztalható ez az erdős-hegyes vidéki lakosság körében. Ezeknél — úgyszólván — valóságos öröklött terheltség a vadászás és a falopára való hajlam. Az erdős-

vidéki örököknek valóságos speciális közártalmujai ezek. Halálos ellenségei a csendőröknek és az erdőőri személyzetnek. S bizony nem ritka eset, hogy a hivatását kötelességszerű hűséggel teljesítő erdővéd életével fizeti meg hűségét s hivatásának áldozata lesz. Mert a vadászok és falolvajok elszánt emberek és csupa bosszúból rálesnek és örova jelövik az erdővédet vagy a vadórt, sőt a merészebbek megtámadják és leverik akkor is, ha tetten éretnek, csakhogy elfogatásukat és megbüntetésüket kikerüljék.

Hasonló esetről lesz szó jelen cikkemben.

Az 1904. évi június hó 15-én virradóra, Borsod megyében, a diósgyőri őrs körletéhez tartozó, úgynevezett tatáríróki erdőben, borzalmas módon meggyilkolva találták Klein Péter kincstári erdővédet, a ki mint hivatását kötelességszerű hűséggel és hűzgséggel teljesítő egyén valóságos rémc volt a vadászoknak és a falolvajoknak. Előző este távozott el lakásáról az erdőt megkerülni, mert észrevette, hogy az erdőben levő őlfalakásokat ismeretlen tettesek lopkodják.

Egész éjjel távol volt s érte aggódo neje másnap reggel a járó kelőtől értesült, hogy az erdőőri laktól mintegy 3—400 lépésnyire a rendes közlekedési út mellett, egy bokorban fekszik az ura vérbefagyva, holtan.

Az esetről azonnal értesítették a diósgyőri és a diósgyőrvasgyári őrsöket s előbbiről Varga István őrmester, utóbbiról pedig Kelemen Mihály őrmester egy csendőrrel azonnal a helyszínére mentek, egyben távbeszélőn értesítették Lamos Árpád járásörmester, miskolczi járásparancsnokot és az ottani kir. ügyészséget is.

A kir. ügyész, a vizsgálóbíró egy orvossal és a járásörmester csakhamar kiszálltak a helyszínére, hol a hullát még érintetlen állapotban találták. Orvosi vizsgálattal megállapították, hogy a hulla feje baltacsapásokkal majdnem teljesen széttroncsoltatott, ezenfelül czombja, melle és karjai összevagdálva voltak, a mellkas és a karok csontjai valamely súlyos, tompa tárgy által való ütésekkel teljesen összetörve volt. Csak magán a fejen 17 sérülés találtatott. Szóval az egész test borzalmas roncsosá volt törve zúzva. A hulla mellett ott feküdt az erdőőr fegyvere, tusája csupa vér, a miről látszott, hogy az áldozatot azzal is ütötték. A közeli közlekedési uton egy kocsinak még érintetlen nyoma látszott és az utfélen egy töcsa alvadt vér. Az áldozat ezüst zseborájá hiányzott, bár egy pár üvegcserép darabból arra lehetett következtetni, hogy az ütések következtében az is összetört.

Miután az erdőőri lak közel volt s még közelebb volt a katonai lövétérhez tartozó őrség lakása, hol akkor éjjel őt főből álló őrség tartózkodott és sem ezek, sem az áldozat hozzátartozói nem vettek észre semmit a gyilkosságból, a kir. ügyész, az utszélen talált vértöcsa daczára is, utra az álláspontra helyezkedett, hogy az erdővédet másutt ütötték agyon és már mint hullát kocsin hozták a helyszínére az ismeretlen tettesek. Sőt mindjárt két kisgyőri lakost meg is gyanúsított, mert ezeknek fivéréit az erdővéd azelőtt egy évvel orvvadászaton tettenérvén, ellenszegülés miatt agyonlőtte a köztudomásu volt, hogy a két, szintén orvvadászattal foglalkozó fivér halálos ellensége lett azon időtől fogva az erdőőrnek.

A kir. ügyész ennél fogva, a járásörmester által ráog odurendelt két csendőrt magához véve, egyenesen Kisgyőrbe hajtatott s a gyanúsított fivéreket őrizetbe véve náluk házkutatást tartatott. A házkutatás során az egyiknél egy teljesen véres hulla került elő, a melyre nézve a terheltek azt, hogy hol, mikor és mitől lett véres, semmiképpen nem tudták vagy nero akarták igazolni. És mivel a vér jöszereit még meg sem volt szárítva, hűsba tagadták a gyanúsítottak, hogy részük volna az erdővéd meggyilkolásában, az erdővéd elleni bosszujok által nagyon is kézenfekvő s a véres haltával megfartóztatva őket és a járőr őrizetére bízva azzal, hogy a további nyomozást az egyidejűleg értesített másik járőrrel folytassák tovább. Maga pedig Miskolcra hazatért.

Am Lamos járásörmester sem maradt tétlenül addig, míg a kir. ügyész Kisgyőrről mahódott. Ha alapos volt is a gyanu a két említett egyén ellen, jól tudta, hogy bizony-

Siketnémák tanterme.

Egyes hangok jelzése száj- és kézmozdulatokkal.

A lélegzés szemléltető gyakorlása.

A tüdők fejlesztése.

Siketnémák oktatása a szegedi tanintézetben.

tétek és bünjelek kellenek ahhoz, hogy őket beismerésre bírni és a tetteit rájuk bizonyítani lehessen. Aztán azt is tudta, hogy ezek nem járnak kocsival orvadásra, tehát ha részt vettek is a gyilkosságban, lenni kellett még több társuknak is, a kik — kocsival lévén — bizonyára fát loptak.

Ennek megállapítása végett tehát az egyik őrmestert egy erdővéddel az őlfarakásokhoz küldte, hogy ott tartsanak helyszíni szemlét s figyeljék meg, nem jártak-e ott az előző éjjel fatolvajok és nem történt-e falopás, mert szinte bizonyossá vette, hogy fatolvajokat ért tetten az erdővéd s azok által vezetett agyon.

Ugyanakkor a másik őrmestert egy másik erdőőrrel a közeli úgynevezett Mexikói csárdába küldte, hogy a kocsmárosot kérdezzék ki, vajon ki járt az előző estén a kocsmában, kikkel és meddig tartózkodott ott.

Kevés idő múlva visszatért az előbbi járőr a jelentéssel, hogy az őlfarakásnál az éjjel fatolvajok jártak kocsival és a mint a keréknyomokból kivehető, fát is lophattak, mert a visszafelé vezető keréknyomok mélyebbek az oda vezető nyomoknál. A visszafelé vezető keréknyom a közlekedési útra érve abba az irányba fordult és haladt tovább, a hol az erdővéd hullája találtatott.

Ekkorra a másik járőr is visszaérkezett azzal, hogy a kocsmáros bemondása szerint előző estén, úgy fél 11 óra tájig, Venczel Károly óbuzai lakos volt a kocsmában és Kánya Mihály elcsapott vasgyári munkással sörözött. Három üveg sört fogyasztottak s aztán együtt eltávoztak. Azt is meg tudta mondani a kocsmáros, hogy együtt jöttek oda később este Miskolcra.

Lamos járásörmester a jelentések vétele után társaival Óbuzára ment és a munkából hazahívato Venczel Károlyt az esetre nézve kikérdezte. Venczel beismerie, hogy előző este Kánya Mihállyal a Mexikói csárdában sörözött, de állítása szerint onnan egyenesen hazahajtatott. Hogy Kánya hová ment azt nem tudta megmondani és az esetre nézve sem akart tudni semmit. Azt azonban határozottan tagadta, hogy a gyilkosságban része volna.

Nyugtalan viselkedése azonban gyanút keltett a járásörmesterben, minélfogva őrizet alá vétette és nála házkutatást tartott. Ez meglepő eredménnyel járt. A padláson, egy szennyeződés alatt, egy óraszavargatott vizes gatyát talált a járőr, a melynek elején a térd téjében, a megkísérelt kimosás daczára kisebb-nagyobb vérfoltok voltak láthatók. Venczel erről azt állította, hogy előző napon az orra vére folyt s attól lett véres a gatyája s ő maga hideg vízben kimosta. Ez az állítása hihető is lett volna, de mert semmiképpen sem tudta okát adni, hogy miért dug a el s még hozzá vizesen a láda alá, a járásörmester tovább faggatta, sőt egyenesen ráfogta, hogy ők követték el a gyilkosságot ketten Kányával.

Venczel erősen tiltakozott e gyanúsítás ellen, de a járásörmester azon eljárást végighallgatva, hogy már meg van állapítva, hogy két egyén követte el a gyilkosságot, hogy a gyilkosság idejében csak ő és Kánya jártak az erdőben, és hogy már meg van állapítva, hogy az utfélen ütötték agyon az erdővédet s csak aztán hurcolták a bokorba, olyan zavarba jött és annyira megfélemedezett magáról és helyzetéről, hogy a járásörmester által hirtelen hozzáintézett azon kérdésre, melyik részén fogta a hullát? minden gondolkodás nélkül felelt: a fejénél! De hirtelen magához térve folytatta: a fejénél kellett fogni az egyiknek!

Ne lát maga volt az egyik! szól rá a járásörmester erősen s akkor és attól lett a gatyája is véres. Sőt bizonyos, folytatta tovább, hogy a lábászára vagy térdre is véres lett. Mutasd csak Venczel magrémulva emelte fel a gatyáját s tényleg a jobb lábászára a térd körül, csupa szárazvér volt. Ezt természetesen nem vette észre, mikor éjjel átöltözött és nem menta meg. S ez lett érulója legjobban.

Ennek látára teljesen megtört és zokogva ismerte be, hogy ők ketten Kányával követték el a gyilkosságot és pedig a következőképpen:

Előző napon kocsival Miskolcra lévén, össetalálkozott Kányával, a ki egy kocsmában való pálinkázás közben rá-

beszélte, hogy menjenek a tatáraróki erdőbe fát lopni s még az éj folyamán behozzák Miskolcra és el is adhatják. Ő elfogadta az indítványt és este az erdőbe indultak. De még korainak találták az időt, ennélfogva, hogy jobban teljék, bementek a Mexikói csárdába és ott söröztek egy darabig, azután pedig az őlfarakáshoz mentek. A kocsi észrevétlenül megtrakták és elindultak Miskolcra felé. Az erdőőr azonban észrevette a dolgot, mert a mint az erdőőri lak közelébe értek, egyszerre eléjük lépett a stüréből és megállítván őket, rájuk parancsolt, hogy a fával az erdőőri lak udvarára hajtsanak be és ott rakják le.

Ők leszálltak a kocsirol s az erdőőrhöz közeledve kérlelni kezdték azt, hogy ne tegye őket csúffá. Eközben Kánya a kocsirol magával hozott baltával, melyet az erdőőr a sötétség miatt nem vehetett észre, egy csapást mért az erdőőr fejére, mire az a földre esett és csak annyit mondott: ne bántsatok, inkább vigyétek el a fát!

Ők azonban az italtól is hevítve és a továbbiaktól is félve, nem hallgattak rá, verték, míg csak lélegzeni hallották. Ezután bevették a bokor alá. Már éppen kocsi alá akartak állni, mikor úgy válték, hogy az erdőőr megszólalt, illetve meghördült, mire Kánya visszament s még néhányat ütött rá a baltával, aztán otthagyták. A kocsi fával bementek Miskolcra, egyik fakereskedőt felköltötték s annak a fát eladták nyolcz koronáért. De abból csak három koronát fizetett ki a kereskedő, mert több apró pénze nem volt és azt mondta nekik, hogy a többiért reggel jöjjenek el. Ők azonban nem várták be a reggelt, hanem a kapott pénzen megosztva elváltak egymástól s ő hazament. Utközben a Szinva patakban kimosta a gatyáját, otthon pedig átöltözött s a vizes gatyát a már említett helyre eldugta, a nélkül, hogy hozzátartozóinak arról vagy az esetről valamit szólt volna. Hogy Kánya hová ment, arról semmit se tud s elválásuk óta nem látta. Ezekután eloadta a baltát is, melyet hazajöve telek a szénatartó fenekére rejtett el azon véresen.

A járásörmester ekkor letartóztatta, de nem akarta addig bekísértetni, míg Kányát is el nem fogja. Az ennek felkeresésére és elővezetésére kiküldött járőr azonban azzal tért vissza, hogy napok óta nem látták sem eddigi tartózkodási helyén, sem a környéken.

Eppen ekkor érkezett meg az értesítés Kisgyőröböl is, mire a járásörmester bejelentette távbeszélőn a kir. ügyésznek Venczel elfogását és az addig elért eredményt s a kir. ügyész meghagyására folytán a küldönczöl parancsot is küldött a Kisgyőrben levő járőrnek, hogy az ott elfogottakat bocsássa szabadon s a további nyomozás végett csatlakozzék mielőbb a járásörmester vezetése alatt működő járőrökhöz.

Másnap aztán, mikor azt a kereskedőt is kinyomozták, a ki a fát megvette, s a fát attól elkobozta, s bünjeleket teljesen biztosították, Venczelt átadta a kir. ügyésznek, hogy annak őrizet alatt tartása a Kánya utáni nyomozásban ne hátráltassa őket. Szinte bizonyosak voltak benne, hogy Kányát Miskolc környékén elfoghatják, mert — mint a kereskedő bemondta — előző napon nála járt és az 5 koronát felvette. Sőt akadtak mások is, a kik látták, hogy egy őszatört ezüst zseborát kinalgatott megvételre. Reményük azonban korai volt, mert a legszorgosabb keresés, kutatás, kérdészekedés daczára sem voltak képesek több mint öt napi nyomozás után sem feltalálni.

A járásörmester ennélfogva a járőröket hazabocsátotta s ő maga is bevonult. Nyomozásuknak ugyan meg volt az az eredménye, hogy a két kisgyőri emberre egy vadorzást ráderítették és megállapították, hogy a baltájuk az orzotti vad szétdarabolása alkalmával lett véres.

A miskolczi kir. ügyésznek az elő nem talált Kánya ellen korzólevelet adott ki, melyben a személyleírás között, mint ismerető jel, a következők voltak felvéve: jobb szemében egy lencsényi nagyságu fehér pont. Balkezén mutatóujjának első uze hiányzik.

Pár nap múlva Lamos járásörmester, egy délután kiment ételái a Miskolc alatti hegyoldalban elterülő úgynevezett «Avas» sétakertbe. Amint ennek az erdő közelében levő félreeső rézében sétálgatott, egyik kanyarodónál egy munkás ruházatu magányos emberrel találkozott össze, a ki kezét

hátrátéve vele szembe jött. Mintán Kánya Mihály személy-leírása erre az emberre nagyon ráillett, a járásörmester erősen szemügyre vette, de nem láthatott a szemébe, mert lesütött szemekkel, látszólag gondtalanul haladt el mellette az illető. A mint azonban hirtelen utána tekintett, észrevette, hogy az ismeretlen addig hátrátéve tartott kezzeit hirtelen előre kapta s balkezét zsebre dugta.

Ez a mozdulat teljesen felkeltette a járásörmester gyanúját, miért is kardot rántva utána lépett az ismeretlennek s galléron ragadva rákiáltott: *Hová megy Kánya Mihály?*

Nem vagyok Kánya Mihály! Eresszen el az ur! tiltakozott az ismeretlen és mindenképpen szabadulni akart. De a járásörmester vasmarokkal fogta s a mint meglátta a fehér pontot a szemében és a balkezen a csonka mutatóujjat, figyelmeztette, hogy tagadása hiábavaló, mert ezek az ismertető jelek elárulták kilitét, tehát csak viselkedjék nyugodtan és az ellenszegüléstől óvakodjék. Egyidejűleg kijelentette előtte letartóztatását és továbbra is gallérijánál fogva maga előtt vitte a legközelebbi rendőrszemig. Kinek segítségével a rendőrségre kísérte, hol az esetre nézve azonnal ki is kérdezte.

Kánya Mihály — mert csakugyan ő volt — mindent beismert úgy, mint azt Venczel elmondta. Csak annyit tett bozsa, hogy Venczeltől való elválása után ő még visszament a hullához s annak zseboráját elhozta azmal a szándékkal, hogy majd eladja. De mert össze volt törve nem kellett senkinek, ő tehát elásta az erdőben egy fa törébe. Erre a fára azonban semmiképp sem tudott rátalálni s így az óra — bár a járásörmester is vagy ötven gyerekekkel egész délután keresette az erdőben — nem volt előkeríthető.

Kánya Mihályt, beismerése alapján, a kir. ügyészségnek adta át a járásörmester. S a két egyént, még azon év folyamán, 15—15 évi fegyháza ítélte a miskolci esküdtbíróság.

Lamos Árpád járásörmester az ezen ügyben való nyomozás vezetésénél félreismerhetetlen jelét adta, hogy hivatását a legkomolyabban fogja fel, teljesen a szolgálatnak él és hogy a csendőrségnél szerzett tapasztalatait a szolgálat érdekében tudja is értékesíteni. S megmutatta, hogy a csendőr működését ha hivatásának fontosságát ismeri és szem előtt tartja, s ha kötelességének híj teljesítéséről nemcsak a szolgálatban, de szórakozásai közben sem feledkezik meg: mindenkör siker koronázza.

A kassai csendőrkerületi parancsnokság méltányolta is úgy a járásörmester, mint a nyomozásnál közreműködött Varga és Kelemen őrnesterek sikeres működését s ennek elismerése jeléül mind a hármat dicséző okirattal tüntette ki, míg a nyomozásban résztvevő csendőröket nyilvánosan megdicsérte.

KÉPEINKHEZ.

A siketnémák oktatása.

Hazánkban a siketnémák száma meghaladja a 23,000-et. Ezek a szerencsétlen teremtmények teljesen elvesznének a társadalomra nézve, sőt annak elviselhetetlen terhévé válnának, ha tehetetlen és tudatlan állapotukban hévé válnának, ha tehetetlen és tudatlan állapotukban hagynók őket. Hanem a pedagógia e téren is annyira előhaladt már, hogy szinte csodákat mivel, midőn a siketnémák nemcsak különböző közügyességekre, hanem még beszélni is megtanítja. A némák ugyanis azért nem tudnak beszélni, mert nem hallanak, különben a beszélő szervük egészen hibátlan. A tanítókra tehát a feladat hárul, hogy a süketség dacára megismertessék a némával az egyes hangokat és azok kiejtésére eők a némával az egyes hangokat és azok kiejtésére oktassák. Nehéz, fáradságos és nagy türelmet igénylő munka ez; de többnyire többé-kevésbé sikerül. Az munka ez; de többnyire többé-kevésbé sikerül. Az intézetben az ilyen tanuló rendszerint nyolcs évig áll kiképzés alatt, mialatt nemcsak beszélni, írni és olvasni, hanem valami iparágat is megtanul, mely aztán megélhetését biztosítja.

HIREK.

Rablógyilkosságok. A krassószörénymegyei Obabiczai község határában Zsurka Adrián obabiczai lakos, sátoros cigányi és családját sátrában márczius 21-én éjjel egy és két óra között két ember karókkal megtámadta, Zsurkát agyonverte, feleséget és két leányát halálosan megsebesítette és 186 korona készpénzüket elrabolta. A tettesek a csendőrség által elfogattak. Sárosmegye Somosújfaluban pedig ugyancsak márczius 21-én este hét óra tájban Miklós Jánosné ottani lakost ismeretlen tettesek a saját lakásán meggyilkolták és kirabolták. A rablógyilkosság elbörtetésével egy a meggyilkolt nővel ellenséges viszonyban állott kendei lakos és annak neje gyanúsítottak. A berezettei nyomozás során a gyanúsított tagadásával szemben beigazolást nyert az, hogy ő a gyilkosság napján Somosújfaluban járt, a granut tehát ez a körülmény, de főleg az, hogy a gyanúsított lakásán eszközölt házkutatás alkalmával kimosott véres ruhák találtak, megerősítette, a minek alapján letartóztaták.

Betöréses lopások. A borsodmegyei Viszló községben márczius 23-án éjjel a községi híró lakásának ablakát betörték és ily módon a szobába hatoltak, onnan egy Wertheim szekrényt kiemelték, azt feltörték és annak 549 kor. 66 fill. tartalmát ellopták. Ugyanazon betörők a jelzett éj folyamán Viszlón még négy helyen követtek el betöréses lopást, zsákmányuk azonban mindenütt jelentéktelen volt. Az ismeretlen tettesek elleni nyomozást Daróczy Endre járásörmester, edelényi járásparancsnok nyolcz csendőrrel bevezette és az összeszedett bűnjelek és bizonyítások alapján a tettesek egyikét kiderítette.

Ellenszegülés. A fejérmegyei Sárbogárd községben a márczius 26-án megtartott sorozás alkalmával Szimajster János csendőrt szolgálatteljesítés közben Hufnagel János budapesti lakos mellen ragadta. A megtámadott csendőr támadója ellen egy szuronydöfést intézett és azt könnyen megsebesítette.

Megtámadott c. őrsvezető. Balog László Fejérmegyei hercegfalvai lakos márczius 13-án Mihályi Ede csendőr c. őrsvezetőt megtámadta és súlyosan megsebesítette. A tettes elfogattott és a vizsgálat megindítattott.

Eljegyzés. *Grabovszky Béla* m. kir. csendőrfőhadnagy, ungvári szakasparancsnok eljegyezte Pogány Irénke úrleányt Kolozsvárról.

KÜLÖNFÉLÉK.

Juhász kutyák idomítása. A mexikói benszülötteknek egy eredeti és hasznos módjuk van a juhász kutyák idomításában. Egy kis kutyát elvesznek az anyjától születése után egy-két nap múlva (a faj mellékes), a juhtól vagy kecskétől az egy-két napos állatot szintén elveszik és a kutyával cserélik ki. Az első napokban nehezen barátkozik meg az anyja az idegen és furcsa aprósággal, de csakhamar megszokja azt és azután éppen úgy ápolja mint az ő sajátját. És midőn a kutya már annyira fejlődött, hogy a nyájjal kimehet a mezőre, akkor tanítják és szoktatják meg a szükséges teendőkre. S ha a kutya már egy éves, kiviszi a nyáját minden vigyázat nélkül, megvédi és összetartja őket és nincs rá eset, hogy idegen kutyát vagy ismeretlent a nyájhoz engedne közeledni. Este ismét hazavezeti a nyáját minden segítség nélkül. Az idegen kutyák hárhoz csalogatnak is az mind hasztalan, ő hűségesen ragaszkodik kötelességéhez.

Az indiánusok haladása. Amerika belakóinak most élő ivadékaikról érdekes közleményt írt egy francia folyóirat. Az Egyesült-Államokban élő indiánus törzseket három csoportba lehet sorozni. A teljesen civilizált négerok, a kik még csak csokély számban vannak és minden tekintetben idomulni tudtak az amerikai kultúrához. A felművelt feketek, a kik elváltak a régi törzsektől. És a többé-kevésbé nomád, vagy csak alig elpolgárisodott indiánusok, a kik sok hagyományos szokást követnek, de azért a fehérek uralkodnak rajtuk. A haladó élet legtöbb terén lehet velük találkozni. A szászok túlhaladja azoknak a száma, a kik közöttük katonatisztokká lettek. Egyikük a tábori ranga is felvitte. Egy Eastmann nevű indián elismert író. Színházuk is van számos helyen. A leghíresebb a Montauk-színház, a melyet az alapító törzs nevével kereszteltek el és a hol a színészek angolul játszanak. Temérdek jómódu indiánus földbirtokosról tudnak a dollárok hazájában. Egyesek milliókra menő vagyona raktak szert. Quanaq gazdagágáról regék keringenek. Kanzaaban annyi a jószága és a földje, hogy talán maga sem tudja mennyi. Tavaly vendégségben járt nála Roosevelt elnök, a mikor arra felé vadászatott. Az említett indián nábob legzavesebben elődeinek módjára öltözködik. Estétként a vállára veti a drága állathörből készült takarót és lemegy sétálni a villamos fényben uszó kertbe. Ha fehér arcú látogatót vár, úgy kicsipi magát, akár valami párisi ficsúr.

Az angolok és a színek. Az angol közéletnek a színmánia a legújabb jellemző jelensége. Ez a nép, mely száz évvel ezelőtt a maga józan szürke és fekete ruháját ráerőszakolta a világra, most valósággal homlik a különöz, színes öltözetek után s ez a mostani női divatot is nagyon jellemzi. E színmánia kifolyása az angoloknak a nagy középkori pompás díszmenetek iránt való elszáradása is. Az idén olyan díszmenetet fognak tartani Londonban, melyhez fogható még nem volt a világon. Részt vesz benne 100,000 ember, 10,000 ló és 4000 mindenféle diszkoci. Bemutatják vele Anglia és London egész történelmét a rómaiak korától napjainkig, minden híres személyiséggel, dicső és szomorú eseményekkel együtt.

A Vezuv magassága. A Vezuv magassága a legbiztosabban megállapítható mennyiségek közé tartozik. Minden kitérés a hegynék módosítja a magasságát, lávafalakkal feltornyosítja a csúcsát, vagy lényegesen alacsonyabbra porlasztja azt. A firenzei olasz földrajzi intézet nemrég elhatározta, hogy pontosan megméri a tűzhányó-hegy ez idő szerinti való magasságát. — A mérés eredménye az lett, hogy legutóbbi kitéréséből több mint száz méterrel csökkentette meg a Vezuv magasságát: 1335 méterről 1223 méterre.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

N. M. ez. őrzvezető. Közleményét nem hozhatjuk. Új dolgot nem tartalmaz, megismétli a megerősítési csoportban azt, a mit K. esendőr a közleményben felvetett, s a mit különben mindnyájan tudunk. Magyargyalhatjuk azonban, hogy ezek a kérdések a vezető körökben állandóan felszínre vannak.

L. járásörmester Korpács. A velünk közölt eredmény valóban szép, de így nem használhatjuk, mert azt, hogy mily tanulmányos

részletei, akadályai és nehézségei voltak a nyomozásnak, a közleménye egyáltalánban nem tartalmazza. Ha tehát e tekintetben az eset tanulmányos, úgy részletesen, de ne túl terjedősen írja le a kitérőt, s akkor az érdekes nyomozások rovatóiban felhasználjuk.

Sz. I. őrzvezető Apatin és D. S. ez. ez. őrzvezető Lemes. Beküldött nyomozásait közlésre nem alkalmasnak, mert sem nem bouyoláltak, sem más különös és tanulmányos érdekességük nincs.

Sch. I. járásörmester Ujegyházi, D. M. őrzvezető Torbaly, M. K. pr. esendőr Fonyódi. Beküldött nyomozásait megfelelően átdolgozva, mihelyt sorra kerülnek, felhasználjuk.

Kreca járásörmester. A kibocsátott önlékérmeiken tényleg csak egy csillag van s így a leírás látszik hibásnak. Tegyen jelentést róla előjáró parancsnokához s ahhoz képest kérje a leírás helyesbítését.

J. M. ez. őrmester. A jelölték 1908. évi rangsorozati lapjában S. rangszámmal fel van véve. A bélyeget lapunk javára bevétellettük.

N. J. járásörmester. Az ön állításán tévedésen alapszik, a mennyiben B. M. járásörmester neve mellett az adományozási év 1902. helyett tévesen 1907-tel lett kiegészítve, vagyis ő a korábbi érdemkeresztet nem 1907-ben, hanem 1902-ben kapta és ennélfogva ő a sorrendben folyósított jelvénypótdíj, ön előtt, joggal megillette. Ön előtt különben még nyolcra van azok, kik a jelvénypótdíjra igényvel bírnak és pedig öten 1902. és hárman 1903-ból. A bélyeget lapunk javára bevétellettük.

K. K. Vaanti altiszt képesítő vizsgát magánúton nem tehet. Azt csak a vasutak szolgálatában álló egyén teheti le és pedig a szolgálati beosztása szerint illetékes üzletvezetőség részéről kirendelt bizottság előtt. A tanulmány a vizsgázó számára az üzleti szabályzatban van előírva.

M. S. ez. ez. őrzvezető. Az igényjogosultsági igazolványra és az azzal járó kedvezményekre csak a betöltött 12 évi tényleges szolgálat után lehet igénye.

Kiváncsi. I. Magánlak megszerzése. 2. Kivételre esetekben, a mindon az olvasókör tagjai pl. zártkörti osztályokat, társasvacsorákat stb. rendeznek, jogosult őket kiszolgálni. Ugyébként pedig rendezvények között a záróra után az olvasókörökben nem igen szoktak tartózkodni.

K. V. őrzvezető. Lovelezésünk tulságosan kiterjedt lenne, ha minden hozzászóló intézett kérdésre levelet kellene írunk, így e helyett értesítjük, hogy önt eddigi szolgálata után az 1881. év LXXI. t. ez. értelmében évi 664 kor, nyugdíj illető meg. Az idézett törvényt valamely nagyobb könyvkereskedés útján, talán beszerezheti. A bélyeget lapunk javára bevétellettük.

K. I. Attól függ, hogy a nő tudja-e állításán valóságát bizonyítani vagy nem. Ha igen, elmarasztalhatjuk. 2. Polgári peresuton a kir. járásbírósnágnál. 3. Fellebbelet megengedik, mert hiszen a védelmi szemben a védelemnek is van helye. 4. Az a körülményektől függ. Az ön javadalmazásán bízódni nem tiltható. Az említett összeg nem a logónyságra vonatkozik.

Soraajegyekről. Csendőrség Rozsnyó. A 0926/070. számú Bazilika soraajgye már régebben ki lett sorolva 12 koronával. A többi eddig nem nyert. Anzódó őrmester. A 0794/69. számú magyar vörös keréki soraajgye már régebben ki lett sorolva 12 koronával. A többi nem nyert. **F. I. őrmester** Magyararkai-zsai szállások. Az 1896/66. sz. konv. magyar jelszólagunk uszereménykölvény tartoztatási burájában már régebben kiorsoltatott 200 koronával. **Kopasz, Sopron, N. G. P. oratorator, V. M. Pélogyházi, Tóth őrzvezető Bályi, Őrzvezető Uglya, Tóth őrzvezető Polgárdi, R. I. őrzvezető Barakmadaras, Bácskai őrmester, Őrmester Mozgós, M. I. járásörmester, Csömör, H. Szalárd, B. G. Szováta, I. M., M. P., Kovács, H. Székess-felérvár és V. L. Losháza** Soraajgyeik eddig még nem lettek kihuzva.

HIVATALOS RÉSZ.

Különítményfelállítás.

A VI. számú esendőrkerület területén Veszprém vármegyében fekvő Almádi községben, a balatonmenti vasútépítés tartamára, márczius hó 16-ával egy 3 főből álló különítmény állítatott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ö császári és apostoli királyi Felsége 1908. évi márczius hó 11-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Holek László őrnagynak, a II. számú esendőrkerület parancsnokhelyettesének és

Debos Gyula őrnagynak, a IV. sz. esendőrkerület másodtörzstisztjének, mint egészségügyi okból szabadságot kapnak jelen szolgálati alkalmosságuk alól való felmentés mellett *létszám felett való vezetését* legkegyelmesebben *elrendelni* méltóztatott.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

edvei *Illés* Béla százados és

Kenedi Nándor főhadnagy, a m. kir. VI. számú esendőrkerületbeli parancsnokság állományában, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működésükért.

Pfeiffer Károly és

Virág László, III. sz. esendőrkerületbeli századosok, szárnyparancsnoki minőségben hosszabb időn át kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért.

Kárpáti Sámuel, a m. kir. VI. számú esendőrkerületnél létszámon felül vezetett s a m. kir. honvédelmi ministerium 16. osztályába beosztott törzsőrmester, irodai teendőinek végzése körül hosszabb időn át kifejtett ügybuzgó és eredményes tevékenységéért.

Csambál Péter esendőr és

Cserveny Károly próbacsendőr, mindketten az V. sz. esendőrkerület állományában, egy-egy emberéletnek a tűzhaláltól történt megmentéséért.

A m. kir. I. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:

Ambrus József törzsőrmester, segédtiszt irodai segédmunkái minőségben 16 éven felüli alkalmazása alatt mindenkor tanúsított nagy szorgalma, pontos működése és teljes megbízhatóságaért, nemkülönben szolgálataon kívüli kifogástalan magatartásáért és példás magaviseletéért.

Lukács Mihály törzsőrmester a kerületi számvivőségnél segédmunkái minőségben buzamosabb idő óta teljesített kiválóan hasznos irodai működéséért, példás szorgalmáért, pontosságáért és teljes megbízhatóságáért.

Kádár János járásőrmester, őrnai járásparancsnok, mert 1906. évben a naszdövidéki helyiérdekű és 1907. évben az Ilya és lesvölgyi iparvasutak fölmérése, kivétele és építése alkalmával oly helyes intézkedéseket tett, hogy a munkálatok az érdekelt községek lakosságának izgatottsága és ellenállása dacára minden komolyabb következmények nélkül akadálytalanul végezhetőek voltak.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:
Jermos Ignác őrmester, lokonozói őrsparancsnok, 13 évet meghaladó esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működéséért s általában minden irányban tanúsított előnyös magatartásáért.

Kinevezettek:

1908. évi márczius 1-ével:

Járásőrmesterekké:

Hardócz Salamon (1. rangban) a II. sz. Magyar Győző (2. ") a VI. sz. esendőrkerület állományába tartozó őrmesterek.

Előléptettek:

1908. évi márczius hó 1-ével:

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:
Juhász István, *Varga* József, *Piraj* Ágoston, *Zádori* János és *Nagy* Sándor ez. őrsvezető II.-od altisztek, őrsvezetőkké.

Áttolyoztatott:

1908. évi április hó 1-ével:

Frank Mór törzsőrmester a II. sz. esendőrkerületről, a VIII. sz. esendőrkerülethez.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. III. számú esendőrkerület állományából *Karthy* Elek esendőr 3 darab, *Viola* Márton járásőrmester és *Lajtos* Vendel esendőr ez. őrsvezető pedig egy-egy darab 10 koronás arany lovaglási jutalomdíjban részesült.

Névváltoztatás.

Kruchó Balázs VIII. számú esendőrkerületbeli őrsvezető család névét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi február 27-én kelt 4276/VI.-a. számú engedélye alapján *Kárpáti*-ra változtatta.

Mazzola Mihály, VIII. sz. esendőrkerületbeli esendőr ez. őrsvezető család névét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi február hó 26-án kelt 154303/VI.-a. számú engedélye alapján *Mátrai*-ra változtatta.

Muresiumi Mihály, VIII. számú esendőrkerületbeli esendőr család névét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi február hó 20-án kelt 4274/VI.-a. számú engedélye alapján *Marosi*-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. III. sz. esendőrkerület állományában:

Bágyer Mátya őrsvezető, *Hajdú* Irén Klárával, 1908 febr. 25-én, Dunavesszőn.

A m. kir. V. sz. esendőrkerület állományában:

Bátorfi Vinceg őrsőrmester, *Cserreuzszi* Katalinnal, 1908 febr. 27-én, Mórón.

Peszeda Gyula cz. örsv., *Adamicza Annával*, 1908 márcz. 1-én, Zsolnán.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Rákosi Ferencz cz. őrmester, *Babics Máriával*, 1908 márcz. 2-án, Herczegszőlősen.

Novák Lajos örsvezető, özv. *Kulcsár Kis Sándorné*, szül. *Végman Máriával*, 1908 márczius 1-én, Nagyharsányon.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Kösa Imre járásőrmester, *Seres Juliannával*, 1908 márcz. 1-én, Nyiregyházán.

Sipos Károly őrmester, *Talián Rozáliával*, 1908 febr. 29-én, Aknasugatagon.

PÁLYAZATOK.

Egy gépész-lakatos-börtönőrmesteri állás a szegedi kir. kerületi börtönnél. Fizetés 1900 korona. Lakpénz 200 korona. Természetbeni ruházat. Naponkint 84 dkgr. kenyér. Magyar nyelv szóban és írásban. 4 elemi osztály, gépészi oklevél, lakatos mesterség, sikeres börtönügyi szolgálat. Kérvények a szegedi kir. kerületi börtönigazgatóságához 1908. évi április hó 28-ig.

Egy hivatalozolgai állás a gödöllői kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Szabályszerű lakpénz 60 korona pótlékkal, vagy természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona, vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a pestvidéki kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi május hó 2-ig.

IV. oszt. utbiztosi állás Zemplén vármegye törvényhatóságánál. Fizetés 900 korona. Lakpénz 160 korona. Utátalány a törvényhatósági és közutak minden kilométerje után: kiépített közutaknál 6 korona 60 fillér, kiépítetlen közutaknál 3 korona 30 fillér, viczinális közutaknál 2 korona. Szertárbér 20 korona. Irodasítalány 16 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi ideiglenes szolgálat, ezen belül az előirt vizsga letétele. Kérvények Zemplén vármegye alispánjához 1908. évi április hó 30-ig.

Egy felügyelő szolgálai állás a nagyszabeni m. kir. áll. elme-gyógyintézetnél. Fizetés 600 korona. Lakpénz 180 korona vagy természetbeni lakás. Fűtés és világítás. Megezhott ruhailletmény. III. oszt. élelmezés. Magyar nyelv szóban és írásban. Orvosi bizonyítvány. Kérvények a nagyszabeni m. kir. elme-gyógyintézet igazgatójához 1908. évi április hó 30-ig.

Egy hivatalozolgai állás a budapesti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Ruhailletmény 100 korona, vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi április hó 17-ig.

Egy hivatalozolgai állás az erzsébetvárosi kir. törvényszéknél. Fizetés 600 korona. Lakpénz 180 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az erzsébetvárosi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi május hó 6-ig.

Egy őrmei állás a zombori kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizaga. Kérvények a zombori kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi április hó 24-ig.

Egy hivatalozolgai állás az ipolyaági kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény 100 korona, vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az ipolyaági kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi április hó 21-ig.

Három hivatalozolgai állás Arad vármegye alispáni hivatalánál. Kezdő fizetés 600 korona. Lakpénz 200 korona. Természetbeni ruházat. Csizmapénz 16 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az Arad vármegye alispánjához 1908. évi április hó 30-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833/eln. szám alatt közzétett körrendelet irányadó.

Egy őrmei állás a szabadkai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Közhatósági orvosi bizonyítvány. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizaga. Kérvények a szabadkai kir. törvényszék elnökéhez 1908. április hó 16-ig.

Két őrmei állás Arad vármegye törvényhatóságánál. Kezdő fizetés 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Négy középiskolai osztály. Arad vármegye főispánjához címzett kérvények. Arad vármegye alispánjához 1908. április hó 15-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833/eln. szám alatt közzétett körrendelet irányadó.

Egy hivatalozolgai állás az egri kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Szabályszerű lakpénz és 60 korona pótlék. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az egri kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi április hó 8-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Megjelent az új fegyverzeti leltárhoz a legújabb összeállítású kimutatás a helyreigazításhoz felhasznált, valamint a hasznavehetetlenné vált fegyverzeti és szerelvényi cikkekéről. Belügyminiszteri 1908/5989 V/h. szám alatt kiadott rendelet szerinti legújabb mintájú kimutatás a Manlicher-féle csendőrségi ismétlő karahélyhoz tartozó alkatrészek, tartozékok és szerelvények, továbbá a csendőrségi kardok és kardalkatrészek szükségletéről.

Grammofonok, fuvolák, czimbalmok, cziterák,

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Üzleti elveink a legszolidabbak.

Vadászfegyverek
szemes, golyvós löfegyverek, revolverek, suli, löttich, weiperti hirtűvező gyártás.

Elek és Társa

Budapest, Károly-körút 10.

Ingyen képeket árjegyzék.

Hegedűk, forgatható és önműködő hangszerek.

Valódi francia színházi látványok.
Görz-léle trieder B i n o k l i k.

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Ámde nem megy ám egyre, hogy mit olvasunk szórakozásból.

Mindenekelőtt jól meg kell válogatnunk illetén szórakozásunk anyagát, mert a mily nehéz e mellett is a szellemi művelődés, épp oly könnyen eldurvul a lélek, a jó érzék nem az irodalmi nyelven és kellő finomság nélkül megírt férczmunkák olvasása által.

Az emberek egyénisége különböző lévén, az egyik egyén az egyik, a másik egyén a másirányú irodalmi művek kedvelése felé hajlik, ez azonban, ha jól meg van választva az olvasni való, teljesen egyremegy.

Száraz, tudományos munkák olvasására a kevésbé iskolázott egyén hajlammal nem bír, mert annak megértésére elegendő tudással nem rendelkezik. De vannak nagynevű magyar íróink, kiknek művei, legyen az költemény, regény, elbeszélés stb. oly egyszerű tiszta magyar nyelvezettel, és oly könnyed modorban vannak megírva, hogy a legegyszerűbb ember is könnyen megérti, élvezi, s a szép eszméket, melyek benne kidomborodnak, könnyen magába szívja, s valójában meghódol neki. Az ilyen művek nyomán nemcsak a szép eszmék, a kellő hangulatok ébresztetnek fel az egyénben, de a könnyed nyelvezet, a keresetlen modor, mintegy befeleszködik az olvasó énjébe, s beszédjét, kifejezéseit, egyenességét egyenesen tulajdonává is teszi.

Ezért van azután az, hogy azon kevésbé iskolázott egyén, a ki felnőtt korában kezd szórakozásból olvasgatni, az első időben mintegy rabjává válik az olvasásnak, alig tud szabadulni azon benyomásoktól, melyeket a műben kifejezésre jutó gondolatok lelkére gyakorolnak.

Ezen benyomások a lélekben szánalmat, örömet, féltelmet, aggodalmat stb. az éppen olvasott képletekhez képest váltanak ki, a lelket minden oldalról próbára teszik s miként a sportok a testet különféle irányban foglalkoztatják és több irányú ellentállásra teszik képessé, úgy ezek a lélekre szellemi tornaként hatnak s előidézik oly irányú érzékenységet, fogékonyságot, melyek azelőtt vagy éppen nem, vagy csak nagyobb meg rázkódtatások, különösebb eset behatása alatt voltak képesek megnyilvánulni.

Ki ne ismerné csendőreink közül legalább egy-két költeménye révén a mi halbatatlan költőinket: Petőfi Sándort, Vörösmarty Mihályt, Arany Jánost? Ki ne olvasott vagy hallott volna Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Herczeg Ferencz, Bárány Eötvös József, stb. nagynevű íróinkról?

Ezeknek a nagynevű költőknek, íróknak művei az önművelődésre épp oly hatékonyak lehetnek, mint a csecsemő fejlődésére az anyatej, melylyel erőt, életet szívnak magokba.

Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály, vagy Arany János költeményeiből egy-egy kötet egy kis világot visz be

egy-egy csendőrlaktanyába, s a hol nem volna még meg, fővénységre vall azt a néhány koronát kimélni, melybe ezek beszerzése kerül.

Több neves íróinknak művei is ma már annyira hozzáférhetőek, hogy csekély anyagi áldozat mellett megszereshetők.

Névtelen szerzők műveihez különösen azok, kik ily művek irodalmi becsének megítéléséhez nem értenek, ne nyuljanak, mert fogékony lelkük kárát vallhatja.

De felemlithetjük itt még a mi fővárosi elterjedt hírlapjainkat is, melyek sok-sok ezer példányban megjelenvén, futó tüzként terjesztik a felvilágosodást, műveltséget, kevés anyagi áldozat mellett lehetővé teszik az általános tájékozódást, ismeretgyűjtést, s tiszta zamatot magyar nyelvezetükkel irányt szabnak a keresetlen, de irodalmi magyar nyelv terjedésének az ország minden zugában való meghonosodásának, s minden vidékbeli tájszólástól menten mintegy fölkinálják az alkalmat, hogy a ki akarja, magát tovább művelje. Egy jól megválasztott lap minden laktanyában kell hogy legyen.

A harmadik eszköz az önművelődés fejlesztésére a felolvasásokon, ismeretterjesztő előadásokon való részvétel. Ma már majdnem minden községben tartanak ilyenek, tehát ezeket az alkalmakat is ki lehet használni, hogy a célhoz egy lépéssel tovább érjenek csendőreink és altisztjeink.

Mindenesetre baj az testületünkre, ha csendőreink bármi ok folytán és a már érintett módon eligyekeznek testületünkől, itthagya a biztos és oly megélhetést, melybe magukat már kellőleg beleélték, s más oly állami szolgálatba lépnek, hol a szerzett képesítés alapján talán beválnak, de egyoldalú képzettségük mellett új helyzetükbe magukat beleélni nem tudják, ők maguk is elégedetlenebbek lesznek, mint voltak, s az állam is kevesebbet nyer velük az új alkalmazásban, mint a mennyit vesztett azzal, hogy jól kipróbált régebbi állásukat elbagytyák.

A magasabb képesítés iránti törekvés dicsérendő erénye mindenkinek, annál inkább egy csendőrnek. Ki az ő terhes szolgálata mellett is tud időt fordítani arra, hogy magát tovább képezze, s ezért nehogy azt higgye valaki, hogy az ilyen irányú törekvést, bár sok esetben a testületet elhagyni szándékozás a rugója, bárki rossz szemmel nézné, de viszont kötelességet vélünk teljesíteni, hogy egyrészt az ily irányú törekvéssel járó kudareztól, vagy lelketlen közvetítők becsapásaitól, s az azzal járó igen tetemes, sokszor bírbavaló anyagi áldozatoktól legénységünket óva intsük, másrészt meg, hogy nemcsak a polgári állás elnyerése céljából, de csupán az önművelés célzatával magukat tovább s nemcsak a szolgálati állás által megkövetelt tehát egyoldalú irányban képezni akaró legénységünknek emlékébe hozzuk, hogy nem néhány tankönyv anyagának szószerinti be-

A legjobb órák,

legszellősebb órák, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

magolása, hanem irodalmi értékű művek, elterjedt jóbíró fővárosi napilapok vagy szépirodalmi folyóiratok olvasása által kell napról-napra gyarapítani ismereteiket, csiszolni lelkületüket, elsajátítani szeretett hazánk tisztá, zengzete nyelvét s ezáltal megszerezni — bár hosszú időn át is, az általános lelki műveltséget is, melylyel minden tisztviselőnek rendelkezni kell.

A tapasztalat igazolja, hogy a képesítés megszerzésére való törekvés legnagyobb részben ferde utakon történik. Igen sok helyen van az órszállomáson polgári iskola, s így akadna correpetitor is, a ki az iskolai anyag elsajátítását elősegítené nem is túlságos honorálás mellett, mégis ezen kedvező alkalmat mellőzve csendőreink, altisztjeink sokszor csak egy napi utazással elérhető helyeken levő iskoláknál jelentkeznek vizgára, ott megelőzőleg 8—10 napot tartózkodnak előkészület czimén és rengeteg költségeket okoznak maguknak, s magukat is, az illető tanintézet vizsgázó tagjait is gyanúnak teszik ki.

A ki a kívánt tananyagból elkészült, annak nincs szüksége bujkálásra, az megfelel az x-i vizsgázó bizottság előtt úgy, mint az y-i előtt.

A kétes uton szerzett képesítésnek pedig úgy is csak kétes értéke lehet.

Ha már valaki minden áron magasabb iskolai képesítést akar elérni és arról bizonyítványt szerezni, tegye azt az egyenes csendőrhöz illő uton, s ha a végcélja ezzel az, hogy az ilyen képesítéshez kötött tisztviselői állásához jusson, számoljon saját énjével, hogy mint ilyen meg fog-e tudni felelni, nem teszi-e ki magát becsapásnak oktalan anyagi kiadásoknak, s vessen latba, hogy a biztos jelent érdemes-e feláldozni a bizonytalan jövőért; mert az állam érdeke úgyszólván azonos az övével. Az állam csak úgy nyerve vele, ha kifogástalan művelt tisztviselőt nyer benne, az ő érdeke pedig, hogy mint ugyanolyan tisztviselő érvényesülni tudjon, mert ha nem így sikerül, igazán nem tudható, hogy melyik, az állam vagy az ily uton lett tisztviselő vesztette többet, de hogy *minülkelt sokat*, az bizonyos. Ha pedig ennek dacára is tudva megy valaki vesztébe, csak magát okozhatja majdan balsorsáért.

A bűnök büne.

(A gyermeknapok alkalmából.)

Irta: Tábori Kornél.

Olyan hünről ejtünk szót, a mely ellen sokszor módjában van föllépni a csendőrségnek is, de általában az egész társadalomnak kötelessége volna sikrá szállni vele szemben. A lapoknak szinte állandó rovatukká vált a *gyermekkinzásokról* szóló hírek sorozata. Hol a pénzében rothadt szalmán és bajmoresztő piszkos környezetben csontvázza sóványodva, elbűlyülve találunk gyereket, hol valamilyen kamrára, disznóóra

vagy padlás-zugra lesznek figyelmesé a lakók és elgyötört gyermeket találnak olyan helyen, a hová jólelkű emberek még kutyát sem zárnának; hol pedig megunják hallgatni valamilyen kis gyermek jajsikoltásait, a kit apja, anyja lassu kinzással ver halálra. Jön a följelentés, az eset a lapokba kerül, az emberek felháborodnak és másnap-harmadnap ugyanez megismétlődik. Megismétlődik százszor, ezerszer.

A bűnök büne az, hogy apák, sőt még gyakrabban anyák brutális szívtelenséggel gyötrik agyon gyermekeiket. Legtöbbször a nyomor az, a mi a förtelmes bűnre ösztökéli a szülőket. A nyomor, a mely kétségbeesztő gondokkal tölti meg az anya szívét és fejét, hogy a gyermekeknek szeretetére ott többé hely nem marad. A kis ártatlan áldozatok pedig legtöbbször kedvetlenül, bosszusan fogadott jövevények ebben a nyomorult életben, törvénytelen gyermekek, vagy pedig valami részeges napszámos-háztartásnak fölösleges részei. A soruk már születésüktől fogva az éhezés, verés, a mit annál kiméletlenebbül és kegyetlenebbül osztogatnak nekik, mert a kis martirok jóformán védtelenül vannak kiszolgáltatva kinzóiknak, a kik a kicsinyek szerencsétlenségére szülőiknek vallhatják magukat.

Többnyire — mint említettük — a nyomor elkecseregése az, a mi ezt a lelketlenséget kiváltja az emberekből, majdnem mindig azonban hozzájárul ehhez a kinzásban lelt brutális visszataszító öröm. Az erős felnőtt ember gyönyörűségét találja benne, ösztönét elégíti ki, hogy a gyenge, védtelen gyermeket verheti, kínozhatja. Hisz a nevelők és tanítók brutalitásának is, a mely nem egyszer végződik azzal, hogy a tanítvány nyomorékká lesz, vagy bele is hal a nevelésbe, gyakran ez a kinzósztón a magyarázata. S ez a kinzósztón sok emberben hatalmas perverzitás fejlődik, úgy hogy az egész világon vannak klubok, a melyek azért alakultak, hogy bennük *ilyen meglehetősen idegzetű emberek a szenvedélyüket kielégíthessék.*

Egy bécsi lapban a minap olvastunk egy hirdetését, a hol rossz gyermekeket a legújabb methodus szerint láttnak el megfelelő porciózószerűen. Külön berendezett helyiség fiatal leányok számára.

Egy tanító, a ki Budapest egyik munkáskülvárosában hatvan gyermeket nevel, megfigyelte, hogy egy iskolaév alatt *százhatvan* esetben jöttek a tanítványok kék foltokkal, dagadt képpel, véraláfutásos ütlegekkel az iskolába, a miket mind a szülőktől kaptak odabaza. Három esetben kellett a bíróságnak közbelépni, hogy a gyermeket a szülők ellen megvéldje. Volt egy kis leány az osztályában, vöröszegény, sápadt, nyugtalan, de okos, kedves kis leány, a ki minden másod-harmadnap ilyen otthoni emlékekkel jött az iskolába. Egy alkalommal diónyira dagadt, kék meg vörös foltokkal állított be és ki sem tudta nyitni a szemét. Hosszu faggatás után végre bevallotta:

— *Az údes anyám szemem nyugott.*

A tanító feljelentette a lelketlen asszonyt, a minek az volt az eredménye, hogy az anyát szóbeli megrovásban részesítették, aztán pedig elbocsátották kis áldozatával együtt. Mint hogy azonban az esetnek mégis híre kerekedett, az egész család elbuzerzkodott a környékről, elvitték a kis leányt is magukkal, a tanító többé birt sem ballott róla. Képzeltető; milyen volt az élete azután, hogy a szüleinek ezt a kellemetlenséget megszerzte.

Fekete könyv

eredeti bűnügyi és detektív-történetek gyűjteménye.

Irta dr. Guttlér Samu. Eddig a következők jelentek meg: I. A vért köpi II. Világvárosi bűnök. III. Tűzár mester. IV. Az éjszakai Budapest. — Sajtó alatt: V. Az urnogók városa. VI. Híros szállásosok. VII. Tűzár külföldi eskerei. VIII. Gyanusz okizetnőziák. IX. Mik történtek a föld alatt? X. Modern botrányok. — Minden kötet 200 oldal terjedelművel. — Nagyrészt 2 koronás havi részletfizetésre is! — KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA könyvkiadóhivatala, Budapest, IV., Somlyótelep-utca 14. Nagy képek, könyv- és kép-árnyék ingyen és barm.

Ára kötetenként csak 2 kor. A teljes 10 kötetből álló sorozat 20 K. — Nagyrészt 2 koronás havi részletfizetésre is! — KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA könyvkiadóhivatala, Budapest, IV., Somlyótelep-utca 14. Nagy képek, könyv- és kép-árnyék ingyen és barm.

Ennél még borzalmasabban végzett egy gonosz anya a gyermekeivel. Jó néhány éve történt egy erdélyi faluban. A férfi meghalt és fiatal, elég eszes feleséget hagyott hátra hét gyermekkel. Az anya nem sokáig bírt a férje után, jómódu is volt, fiatal is volt, élte az életét, szeretők tartott. Ezt az életet azonban, a mely nem nagy tisztességet hozott a számára, csak hamar megunt és elhatározta, hogy férjhez megy.

De a szeretői mind kiköszörözték.

— Nem veszek a nyakamba hét gyermeket, — mondták.

Ettől aztán megdühösödött az asszony. Egyetlen gondja volt, hogy a gyermekeitől, a kikkel addig elég jól bánt, hogyan szabadulhasson. Utította, verte, éhez-tette őket. Végre pedig elhatározta, hogy végez velük.

A két legkisebbekkel könnyen ment. Mérget adott be nekik tejben. Aztán a két legnagyobb fiúra került a sor. — Beadtam őket Kolozvárra maennak, — ujjáigolta a szomszédoknak.

Ez azonban nem volt igaz. Az egyiket egy elhagyott borsakbányába lőtte s élve eltemette, a másikat pedig bekötözte a disznóólba, hogy ott a disznók fellalják, vagy másként pusztuljanak el.

A három, még életben levő gyermek mind ezt végig élte, végignézte. Mint a kizértetek, lesóványodva, össze-verte járkáltak a faluban, úgy, hogy a szomszédoknak megessett a szivok rajta. A mikor megállították és kérdezték őket, rettegve felelték:

— Nem szabad megmondani! — s elszaladtak.

Egyezzer az egyik szomszédasszony kérdésre vonta a gonosz szívű asszonyt a gyerekei miatt. Összevonták, hajbakaptak és az elvetemedett főrú dühösen buzu-szaladt. Annnyira elvesztette a fejét, hogy a gyermekekn akarta meghozatolni a miattuk szenvedett szidást. Fogta az egyik leányát, odakötözte az ágyhoz és forró vízzel leöntötte. A rettenetes sikoltásra azonban emberek törtek be és kizabadították a megkínzott kis leányt. Megtalálták a disznóólba zárt fiút is, a ki már a lábán nem tudott állni és a napvilágot nem bírta elviselni. Az emberetlen anyát csak a csendőrök mentették meg tőle, hogy a felháborodott falu népe még nem lincselte.

Igen gyakori az, a mikor a szülők pénzéhezégből, nyerenégyvágtyból pusztítják el lassu kinnal a gyermekeiket. Nemrég állt az újjáigokham a következő megrendítő eset:

Egy felvidéki községben tíz ftótt ki özv. K.-né vagyoson parasztaasszony portáján. A mikor az emberek a tűz oltásával voltak elfoglalva, egyszerre csak hallják, hogy a pinczéből sívítás, jujgatás hallik. Behatoltak oda és rettenetes kép tárult eléjük. Rothadt, foszladi szalmazsákokon, egézési meztelensé, borzalmas piszokban és olyan büzben, a mit ember alig viselhet el, feküdt egy tíz-tizenégy éves gyermek. A gyöngérségtől alig tudott megmozdulni.

Kiderült, hogy ez az elgyötört szerencsétlen gyermek a parasztaasszony Sándor nevű édes fia. Azért zárta oda, hogy az apai jussát szabadon prédálhassa. Már öt év óta volt a pinczében. A mikor letartóztatták, a törvény előt az vallotta, hogy a fia gyengeelméjű volt és sok hejt, zavart okozott neki. Ezért aztán bezárta.

A legrettenetesebb sors talán azokat a kicsinyeket éri, a kikkel megtörténik a szerencsétlenség, hogy mint törvénytelen gyermekek jönnek a világra. Ezek aztán, különösen, ha az anyjuk később férjhezment és több törvényes gyermek anyja is lett, valóságos mártírünet szenvednek.

Egy ilyen kis mártír vérfogyasztó története játszódott

le néhány éve Budapest egyik munkásházában. A rendőrség jelentette, hogy az öt éves Z. Feri meghalt és holttestén bizonyu sérüléseket talált az orvos. Hason-egy helyen el volt törve a bordája, a fejét valami tompa tárgygyal vérebe verték, a nyakán fojtogatásnak nyomai látszóttak, a lábai pedig régi égési sebekkel voltak tele. Orv. egyáltalában nem volt, az orvosok azonban nem tudták megállapítani, hogy ezt is a hántalmazások okozták e, vagy a vele született és elhanyagolt tuberkulózis.

A tárgyaláson az anya meglehető közönnyel vallotta, hogy a legidősebb fiát ütötte-verte, de tagadta, hogy ő ölte volna meg. És ezt nem is lehetett rábizonyítani, mert orvost csak jóval a halál bekövetkezése után hívtak. Valamennyi tanu azt a meglepő vallomást tette, hogy az asszony másik két fiatalabb gyermekével elég jól bánt, azokat nem ütötte, csak a legidősebbet kínoztta. De ennek az oka a tárgyalás során csakhamar kiderült.

A bíró kérdéseire bevallotta a lelketlen anya, hogy a legidősebb fia törvénytelen, a vizsgálát további folyamán pedig kiderült, hogy az asszonynak saját édes atyjával folytatott viszonyából származott. Ennek a bűnnek az emlékét akarta kitörölni, a mikor a fiát halálra verte, annál is inkább, mert hiszen férjétől, törvényes egyetlen született gyermekei is voltak, a kik elől a kis szerencsétlen a kenyeret elvette. És szülei büncéért öt éves szakadatlan kinszenvedéssel, végül pedig halállal fizetett meg a kis áldozat.

Az Országos gyermekvédő Ligának egyik legfontosabb feladata, hogy a megkínzott gyermekeket oltalmába vegye. Ez a jótékony egyesület, a mely a belügyminis-ternum közvetlen felelőssége alatt működik, a kis mártírok ezreit megmentette máris a szenvedéstől. A csendőrség tagjai, ha megkínzott, elárvult vagy nyomorba, züllésbe jutott gyermekekre akadnak, azintén bármikor a Ligához fordulhatnak. A központi iroda révén, a mely Budapesten a Bulyovazky-utca 23. szám alatt van, minden rászorult gyermeket gondozásába vesznek a vidéki helyeken is.

A hóhér.

Írta: K. Nagy Sándor törvényszéki bíró.

II.

A halálbüntetést zárthelyen kell végrehajtani (Btkv. 21. §. és Bp. 503. §.).

Nem így volt ám az régebben, mikor a halálbüntetés kimondásánál az elrettentés elve uralkodott. Egy fogták fel a dolgot a régiek, hogy ha „mattiyomban”, azaz nem nyilvános helyen végeznek ki valakit, az a nagy közön-ség hiszi is, nem is. Vagyis a tompog ludja ugyan, hogy a halálra ítéltet elteszik láb alóta: de hogy kivégezték-e, vagy nem, abban nem bizonyos. Meg kellett tehát mutatni a népnek, hogy a kivégezés csakugyan megtörtént. És meg is mutatták.

Nem szölok a „vérpadról”. Mert hiszen az már régebben kimernt a gyakorlatból. Hiszen csak az 1878. V. t. ez. 21. §-a törölte el, kimondván, hogy a halálbüntetés „kötél által hajtatik végre”. A kötél pedig az akasztás eszköze s az akasztáshoz „akasztófa” kellett. Csakys név, de a „bitófa” nem különb a az előbbi volt a népszerűbb elnevezés.

No hát ezt az akasztófat a legnyilvánosabb helyen az országot félen építették, vagy állították fel. Bizony

és jegyzőkönyvvezető, a kir. ügyész, a közigazgatási tisztviselő és az orvosok. (Bp. 503. §.)

A hulla a halál beálltának megállapításától számított 30 perczen át érintetlen hagyatik a bitófán s ezen idő elteltével az orvosok újra megvizsgálják s akkor adnak engedélyt a hullának a bitófáról levételére. És a hóhér és segédjei a hullát a bitófáról leveszik és két óráig még a bitófa alatt hagyják egy kosárba téve s csak ezen idő eltelte után vehetik át az orvosok felboncolás vagy adható át a rokonoknak eltemetés végett. (Az 1880. évi 2106. I. M. sz. rend. 13. §-a határozottan megtiltotta, de az 1900. évi 6757. I. M. sz. rend. és a Bp. 403. §-a megengedte az akasztott ember hullájának eltemetése végett a rokonok részére kiadását.)

Érdekes még ebben a fekete ügyben, hogy a kivégzésnek nem ezekben sem vasárnap előtt, sem ünnepnap előtt, sem ezekben a napokon történni. (1900. évi 6757. I. M. sz. rend.) . . .

Azt kérdezik, hogy miért nem közlök egy ilyen kivégzési képet?

Egyszerűen azért, mert nem szabad. Hogy vesznek-e fel a kivégzésnél, vagy nem fényképeket? — arról hallgatók, — de azt mondbatom, hogy a napi lapokban a kivégzésről megjelent képek nem a helyszínén, hanem a rajzoló képzeletében készülnek. Különbön perbe lehetne őket fogni, hogy olyan bírói cselekményt hoznak nyilvánosságra, a mely a nyilvánosság kizárásával történik. Elég azomoru ez kép nélkül is! . . .

Azon kezdtem volt, hogy a hóhért egy régi könyv juttatta eszembe, melyben a hóhér dija volt leírva s most a hóhér munkájának ismertetése után illő dolog, hogy előálljak azzal a díjjegyzékkel.

Még az 1777. évi okt. 13-án 5449. sz. és az 1819. évi július 13-án 1900. sz. alatt kiadott m. kir. helytartótanácsi intézmény állapította meg az elítelt kivégzésének díját, ngyanazon összegben, mely a katonai végrehajtásoknál az előtt is divatban volt. E szerint pedig a hóhér dija következő volt:

1. egyszerű lefejezésért és akasztásért a kivégzettekől fejenként	12 frt. — kr.
2. az elítelt nevének bitófára függesztéseért	6 " — "
3. öngyilkosnak bizonyult buntettés eltemetéseért	6 " — "
4. ha az elítelt a vesztőhelyen kegyelmet nyert, de a hóhér a végrehajtáshoz szükséges eszközöket már megszerezte	6 " — "
5. ha a végrehajtás helye a hóhér lakhelyétől távol van, távolléte idejére naponként	3 " — "
6. mindenik segédnek, kik a végrehajtásnál használtaknak	1 frt 30 kr.

Ezen felül a hóhér és segédei viteldija a közkinccsár által külön megtérítendő.

Az bizony már régen volt. És az 1874. évi április 4-ikén 7626. I. M. sz. alatti rendelet javította a hóhér fizetését, kimondván: "Halálítélet végrehajtása alkalmával a bakó dija 15 forint és minden segédének dija 3 forint. Ha a halálítélet a bakó rendes lakhelyén kívül hajtatik végre, annak szabályszerű mértföldpénz és tekintet nélkül segédei számára, naponként 3 forint élelmidij fizetendő". (16. §.)

De hát lehet a hóhérnak egy kis melléjövédelme is az akasztott ember kötelének eladásából, mert még mindig vannak olyan okatlan babonás emberek, a kik törrik magukat az ilyen emlék után, azt várván, hogy ez megmenti őket a veszedelemtől. Pedig jobb volna

az ilyen kötélröszöket azok kezébe adni, a kik gyilkosságra indulnak. Az ilyeneket talán visszatarthatnák a gonoszságtól, eszükbe juttatván, hogy mégis csak borzasztó az az akasztófa és a hóhér!

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Hogy szó a selyemhernyó?

A mai európai öltözködési divatnak mintegy diszszöve a selyem, ez a lágy, simulékony végtelen finomságú fonalakból álló kelme, mely éppen ezért a gazdagság, a pompa jelképeként is szokott szerepelni. Pedig nem az emberi elme valami fényes vívmányának terméke; nagyon egyszerű, szerény, lehet mondani szennyes származású természeti termék aselyem. Egy rovar átváltozását fedő mûló burok, hüvely, melyet, — ha megtette kötelességét, az állat elvet magától, hogy röpke pillangó mezbe öltözzék. Az ember azonban a rovarnak ezt a mûlékony hivatású köntösét saját ünnepi mezéül választotta s tenyésztí ezt a kis állatkát, hogy szőjje számára a vasárnapi ruhát. De tovább nem érdeklődik ennek a szorgalmas kisiparosának működése iránt: hogyan, miféle anyagokból s milyen készülékkel szöví a hernyó a selyemszálat, ez a legtöbb ember előtt épp oly ismeretlen, mint a mily sokat emlegetett és ismert tárgy maga a selyem.

Tudjuk, hogy a selyemhernyó őshazája Khina. Több mint 5300 évvel ezelőtt a közép birodalmában, a hogy a khinaiak hazájukat hívják, már császári rendelettel terjesztették a selyemhernyó tenyésztést, sőt régi krónikák szerint éppen egy császárnak *Hoang-tinak* a felesége volt az, a ki a népet a selyembubó felhasználására megtanította. Európába, nevezetesen Konstantinápolyba tudvalevőleg két Justiniánus császár korában élő barát csempészte be a Khinában tilos kiviteli cikket képviselő selyembogár petéket. 520-ban történt ez; azóta a selyemtenyésztés oly lendületet vett Európában, hogy az őshazabelít, a khinait tetemesen túlszárnyalta.

Ez a nagy elterjedtség, melyből, mellesleg megjegyezve, aránylag elég szép rész Magyarországra esik, csak a selyemhernyó életére és felnevelésére vonatkozó tényeket tette közismertté. A selyemfonal létrejöttének a felderítése még a tudomány terén is az újabb megismerések közé tartozik s így bizonyára érdekes lesz ennek a folyamatnak a részletezése.

A felületes szemlélőnek is rögtön feltűnik, hogy szövés közben a selyemfonal a hernyó szájából előtűnőnek látszik. Jó lesz tehát a kiindulási pont környékét, az állatka fejét megtekinteni. Ha a nagyító üveggel alulról megvizsgáljuk a fejet, először is a hatalmas barnás fekete *rágányok* tűnnek fel. Ezek szarúnemű, harapófogóhoz hasonló képződmények, melyek a rovaroknál a táplálék felaprózására szolgálnak. Ha a rákonyokat szétválasztjuk, megpillantjuk az alsó ajkat, mely a tulajdonképpeni szövőkészülék. Ez az alsó ajak három kupalakú, a szoros egymáshoz simulás folytán az érintkezési felületüknel lelapított részből áll. Eme kupocskák közül a közbulsón van egy nyílás, az ú. n. szövőmirigy-nyílás. Képzeljük már most az imigy leírt alsó ajak szilárd burkát lehántva, úgy belsejében egy végtelen finomságú $\frac{1}{10}$ — $\frac{2}{30}$ milliméter hosszúságú és $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{100}$ milliméter vastagságú esőszerű készületet látunk, melyet *fonalszálonak* nevezhetünk. A fonal kelet-

Az olasz király gondolója.

Az olasz király és német császár bevonulása a Canalo Grandén.

A német császár látogatása Velenczében.

kezésének leírása mindjárt teljesen megérthetővé teszi ezt az elnevezést.

Első sorban az a kérdés: honnan kerül elő a fonal anyaga, aztán az: hogy fejlődik ebből ki a fonal. Ha egy teljesen kifejlett selyem-hernyó testét hosszában fölmeteszük, az emésztő cső két oldalán két többszörösen összegomolyodó mirigycsövet találunk. Ezekben van a fonalat fejlesztő váladék. Ez a két mirigycső a fejhez közeledvén egyre szűkül, az alsó ajak előtt egyesülnek s végül az előbb leírt fonalsajtóba torkollanak. Most már ismerjük a fonalanyag eredetét s a váladékot tartalmazó készüléket, felelhetünk tehát a másik kérdésre: hogy jön létre a szilárd selyemfonal? A mirigycsövekben kifejlődő váladék a fejhez közeledvén, egyre jobban összesűrűsödik és szilárdabbá válik. Mielőtt még az előbb leírt fonalsajtóba jut, a fonalnak meg van tehát már a szilárdsága és formája. A fonalsajtó csak összeszorítja, vékonyabbá s így finomabbá teszi a selyem-szálat. S ez teszi érthetővé azt is, mért nevezzük azt a készüléket fonalsajtónak.

Ha a hernyó teljes fejlettségét és nagyságát elérte tudjuk, hogy maga körül egy fonalburkot sző, melyből aztán mint pillangó kerül újra napvilágra. Ezt a burkot a hernyó esodálatos ügyességgel szövi meg. Az alsó ajkát abhoz a tárgyhoz szorítja, a melyhez gubóját erősíteni akarja, s a fonalsajtón kiereszti az első fonalat, mely az illető tárgyhoz hozzáragad s a szabad levegőn rögtön megszilárdulván, az egész állatot függő helyzetben tartja. A hernyó aztán addig ereszti a fonalat, míg magát teljesen körülburkolta, azaz teljesen begubózott s megkezdheti átváltozását.

Az ilyen gubók szolgáltatják az úgynevezett nyerselymet, melyet aztán az embernek kell lebonyolítani és szövetté fonní. Nézzük még meg figyelmeesebben magát a kész fonalat. Alakilag véve ez tojásdad átmetszetű finom szalag. Ha vagyileg megvizsgáljuk, például kálilúgba tesszük, minden selyemfonal két fonalra oszlik, a mi a kettős mirigycsőből való származására emlékeztet, s bizonyítja, hogy a fonalsajtó csak egymáshoz szorította, de nem tette teljesen egygyé a két fonalat. Ez a kettősség meglátszik a keresztmetszeten is, melyen két szembefekvő barázda jelzi a két eredeti fonal egyesülésének helyét.

Ime röviden a selyem-fonal keletkezése. Ebből a fonalból gyártja aztán az emberi ügyesség a száz meg száz fajta selymet. Az igazi nagy és értékes munkát azonban a természet végzi el, megadva a selyem-fonalnak a maga erősségét, finomságát és hajlékonyságát.

KÉPEINKHEZ.

A német császári pár Velencében.

A német császári pár Korfúba utazván, márczius 25-én utközben három napra megállt Velencében, hol az olasz királlyal találkozott. Viktor I. Manuel király d. e. 11 órakor hagyta el a királyi palotát és udvari gondolán ment a pálya udvarra a német császári pár fogadására. Midőn az udvari katonai zenekarok a német himnusra zenditettek. Először a császár hagyta el a kocsiját. Követték őt a császárné, Ágost hercegné és Viktória hercegnő. A császár a német tengernagygyal egyenruhát viselt. Az uralkodók kátázer a legszívesebben ölték meg egymást. Viktor Ernáuel király kezét csókolta a császárnénak és Viktória hercegnénak. A polgármester a két felséges hölgynek virágcsokrokat adott át. A felségek ezután elhagyták a pályaudvart. Viktor

Ernáuel király karját nyújtotta a császárnénak. Az uralkodók szemlét tartottak a pályaudvar előtt felállított díszszáznad felett és miután fehérbé öltözött német leánykák virágokat nyújtottak át a császárnénak, a felségek a megjelent németek sűrű sorfala között gondoláikhoz értek. Az egyik gondolában ült a király és a császár, egy másodikkban a császárné Viktória hercegnővel és Ágost hercegnével.

A fejedelmi vendégek délben érkeztek a velencei királyi palotába. A Márkus-téren egybegyűjtött néptömeg lelkes ovációkban részesítette az uralkodókat, kik megjelentek az erkélyen és megköszönték az ovációkat. Ezután a nagy fehér teremben reggeli volt. A lakoma folyamán a két uralkodó pohárköszöntőt mondott, melyben családjaikat és a szövetséges államokat éltették. Ezután corcle volt, melynek befejezésével a német császári pár hajóra szállva, folytatta útját.

HIREK.

Hajóösszeütközés. Márczius hó 28-án este 11 órakor Grocka alatt a Dunán a magyar folyam és tengerhajózási társaság Margit nevű hajója összeütközött a Macava nevű szerb vontató gőzössel. Az összeütközés következtében a Margit nevű hajó léket kapott és nyomban süllyedni kezdett. A süllyedő hajó 60—80 főből állott utasait a Czár Nikola I. nevű szerb hajó, az árurakományt pedig a Tisza Kálmán nevű magyar hajó mentették meg. Az elsüllyedt hajón kívül sem emberben, sem áruban kár nem esett.

Rablás. Pestmegye Bócsa községben április hó 2-án éjjel öt fegyveres rabló Mezei Károly udvarára hatolt s miután az istállóban alvó bázi guzdára az ajtót kívülről rázárták, a lakóház ajtaját és ablakait elállták és azon forgópisztolyból belövéldözve, a kamarasajtót feltörték és abból 250 korona értékű sertésbust elraboltak. A károsnak a szobában alvó neje és felnőtt gyermekei a lövéldözésre felébredve, a rablókra az ablakon át, ugyancsak forgópisztolyból szintén lövéldözni kezdtek és így a megtámadott család és a rablók között valószínűen csatározás keletkezett, a mi azonban senkiben sem okozott kárt. Maga a káros a vakmerő támadást téletlenségre kárhóztatva volt kénytelen végig hallgatni, mert a rablók által rázárt istállóból nem tudott kijönni. A rablók nyomai a bugaczi erdőbe vezetőnek a nyomozást megindított járőr, a hol a tetteseket az ott legeltető pásztorok között valószínűleg meg is fogják találni.

Sztrájk. A nógrádmegyei Diósjenőn a dunai-polyvölgyi vasut építési munkálatainál foglalkoztatott 340—350 vasuti munkás április hó 2-án, három korona minimális napibér követelésével sztrájkba lépett és a dolgozni akaró többi munkást fenyegetéssel a munka abbahagyására kényszerítette. A rend helyreállítására Hunyadi János őrmester, rétsági őrsparancsnok a helyszíniére ment, honnan a szükséges intézkedések megtétele után, minthogy a három főből álló járőr a nagyüzemi munkás által megzavart rend helyreállítása és fontartisáru olégtelennek bizonyult. segélyt kért.

A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület adománya. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület ezer korona értékű D. M. K. E. könyvtárat adományozott a szegedi esendőrkerületi parancsnokság tanosztálya számára. Ez alkalmából a esendőrség felügyelője megleghangu köszönő átiratot intézett az egyesület elnökségéhez.

A testi büntetés Angliában. A humanizmusért és kulturájáért annyira bámólt egyesült királyságban manapság két esethen alkalmazták a korbácsolást. Az

egyik a letartóztatási intézetekben levő foglyok által elkövetett rakoncátlankodás esete, a mikor azonban az államtitkárság előzetes beleegyezése kell az ítélet végrehajtásához. A másik az Érzésbet királyndó korából származó csavargókra vonatkozó törvény (Vagrancy Act) esete, a mely szerint a közigazgatási hatóság a harmadikban is visszaesőnek bizonyult csavargót (incorrigible rogue) korbácsolással büntetheti. Hasonló ítéleteket a legutolsó napokban is végrehajtottak. Ez alkalomból a szakasjtó kikel ez ellen a barbár törvény ellen és eltörlését követeli. Kiemelik, hogy míg a letartóztatási intézetekben levőket csak az államtitkár jóváhagyásával szabad ezzel a gyönyörűség büntetési nemmel sújtani, addig a csavargó teljesen a közigazgatási hatóság önkényének van kiszolgáltatva. Pedig az a „javíthatatlan gaz” igen gyakran egy szerencsétlen éhenkórász, a kinek egyetlen bűne, hogy kénytelenségből koldul és a csillagos ég alatt töltötte az éjszakát, vagy esetleg egy becsületes munkás, a ki egy időre nem tudott keresetet találni. Utálnak arra is, hogy ez a büntetési nem éppen nem bizonyult elrettentő erejűnek. Így Delaware amerikai államban, a hol előszeretettel alkalmazták és az utolsó hat évben nem kevesebb mint 235 embert korbácsoltak meg, ezek között 60 olyan volt, a ki nem először került a deresre és 10 olyan, a ki nem kevesebb, mint hatszor szerepelt. Ebből következik, hogy a korbácsot is meg lehet szokni.

KÜLÖNFÉLÉK.

A baloldaltól való alvásról. A legtöbb ember, hogy ha baloldalt fekszik, nyugtalanul alszik és kínos álmok gyötrik, fölőbredésekor pedig egész halfélén és hátán gyöngye fájdalmat érez. Ennek a jelenségnek oka a szívvel hozható összefüggésbe. A szív legnagyobb része ugyanis az emberi test halfélén van. Amde a szív nem mozdíthatatlanul áll helyén, hanem oldalt mintegy két centiméternyire eltolódhatik. Ha már most a test baloldalt fekszünk, a szív többé-kevésbé kimozdul szabályos fekvéséből. Ebből pedig szívdobogás keletkezik, sőt a nagy véredényekben is zavar áll elő, a melyek a szívből ágaznak ki és izgatódznak azok az idegszálak, a melyek a szívbe futnak. De van még egy másik ok is, a mi a baloldaltól való alvást nyugtalanú teszi. A legtöbb ember jobbkezes. Az idegrendszer működése folytán a jobbkezeseknél az agy bal felé jobban kifejlődik, mint a jobb. Mivel pedig a nappal foglalkozkodó agynak pihenésre van szüksége, a vérnek bizonyos mértékben el kell onnan távoznia. Ám a vér az agyból annál könnyebben juthat vissza a szívbe minél kevésbé zavarja valami ennek a működését. Mivel pedig a baloldaltól való alvásnál nagy nyomás éri a szívet, az agyból való vérleömlés elé akadály kerül és így a vérápadás nem is érheti el a szükséges mértéket. De az agy bal feléből se folyhat le a vér zavartalanul. Ha balreznunkon fekszünk, az itt lefutó véretek, a melyek a vért a szívbe viszik, összenyomódnak. A vér összegyülemlik bennük a visszamömlve, a bal agyfészken vértőlulás támad vagyis más szóval az agy megpihenésére szükséges vérápadás különösen az amugy is erősebb hal-agyban nem mehet végbe. Ennek pedig gyötrő álom és az ébredéskor bágyadság és rosszullet a következménye.

Az ülésről. Egy külföldi orvosi szaklap az ülés művelődéstörténetéről ír és arra a konkluzióra jut, hogy a lehetőség szerint ne üljünk a ma divatos módon,

hanem inkább feküdjünk. Az a sok ülés, a mely a legtöbb mai embert jellemzi, a középkor találmánya és valószínűleg a szűk térben való élés miatt fejlődött ki. A régi kultúrnépek is ismerték ugyan a széket, de ezt a butort csak kivételesen használták; rendszeren csak evésnél, vagy az otthoni pihenéskor. A barbár ember is feküdt, a mikor pihenni akart, vagy nem volt dolga. Tacitus megírta, hogy a germánok rendszeren állathörön heverték. Még a középkor elején is csak kivételesen alkalommal ültek széken. A család fejének, vagy az előkelő vendégnek széket adtak, de a többiek szőnyegen, állathörön, gyékényen heverték, vagy guggoltak. Az orvosok eddig nem figyeltek eléggé a szokásos ülés, vagy az állások káros hatására a különösen arra, hogy a sok esőndes ülő munkának neurasthenia a következménye. Pedig a különböző fekvő-kurák eredménye is fölhívhatná figyelmüket az ülés káros voltára. Különösen a szellemi munkát végző, vagy ülő foglalkozású emberre káros, ha még a szabad estétjét is ülve tölti el, a helyett, hogy mozogna vagy heverne egy kicsit. S kétségtelen, hogy a gyakorlati érzékű amerikaiak van igazán, a mikor pihenőre kereteket, vagy hintaszéket használnak. Érdekes az a megfigyelés is, hogy a vad ember ma is szivesebben fekszik, semmint ül. És legszivesebben pedig a hasára fekszik, a mint lakománál az ókori ember is tette. Lehet, hogy innen származott a régieknek a miénktől előnyösen különböző szép testtartása és karesubb alakja. Mindenesetre jellemző, hogy csak a középkor végéről maradt festményeken látunk először nagyhasú férfit, meg nőt. Krausch Lukács festményein már föltűnő ennek a kényes testrésznek növekedő formája. Lehet tehát, hogy a ki rajta fekvő pihen, már elejét veszi a nem valami szép, túlságosra növekedésnek. A modern művészi ipar mindenesetre figyelembe vehető az ilyen mélyebben fekvő, de nagyon is helyes szempontokat, a mikor igazán egészséges, csinos és okos lakásberendezést tervez.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

E. M. es. ez. Őrvezető. A protokolló nem kellék a nősülési engedély elnyeréséhez. Mi nem jósolhatjuk meg, hogy az engedélyt megkapja-e, avagy noia. Mindenesetre attól függ, hogy előjáró a kérelmet indokainál fogva pártolni fogják-e, avagy sem.

U. Zs. járásörmester. Lapunk 11. számában már közöltük.

J. J. helyvidéki esondőr. A kívánt felvilágosítást kérje őraparancsnokától.

Elszomorodott 14 évet szolgáló őrmester. Önnek mint idős altisztnek tisztában kell lennie azzal, hogy az altisztnek mi a joga és mi a kötelessége. Az érzékenykedésekkel bajokat orvosolni nem, hanem csak fokozni lehet. Ha sérelem esett rajta, annak orvoslását előjáróitól kérni joga van.

Levente. A kir. országos gyűjtőfogház Budapeston a X. kerületben a Maglódi uton, az új köztanító molott van. Hivatala ugyanott van. Az ott üresedésbe járó fogdóri állásokra, mint minden más állami állásra, pályázat hirdettetik, a pályázati hirdetményekben, a melyek esetről-esetre lapunkban is közöltenek, a feltételek részletezve vannak.

Aggódó. Nyugtalan meg ünnagát és jövőidőbelijét azzal, hogy az elvállalt szolgálattal kötelezettség töltöte előt a tesztől, sem kínálkozó állások elnyerése, sem nősülés esőljából, nem lehet kilépni. A bolyogot lapunk javára bevételéstük.

G. Gy. es. ez. Őrvezető. 1. Nem számítatik be. 2. Kérheti de nem hisztik, hogy engedélyezzék. 3. Ha a esondőrségnél

eltöltött időre a nyugdíjalap hányadot utólag megfizeti, akkor szolgálati idejébe azt is beleszámítják, azaz összes szolgálati ideje a nyugdíjra számítani fog.

Marosmenti öreg zsandár. A napi rendben kell megállapítva lennie.

K. D. őrsvezető 1. A jelzett átalányok nem személyes természetűek, ennél fogva azoknak egy részére sem a laktanyában, sem a laktanyán kívül lakó nő őrsparancsnok, vagy csendőr igényt nem tarthat. 2. Ennek a kérdésnek az eldöntését a szárnyparancsnokságtól kérje. 3. Az a házassulandók között létrejövő kölcsönös megállapodástól függ. 4. Mi is csak mint felvetett eszmét ismerjük, de arról, hogy megvalósítása tervezetnek, nincs tudomásunk.

Kiváncsi Érsekújvár. Az 1908. évi ranguak között az I. rangszámot bírja.

T. S. Igen sokszor megirtuk már, hogy a határrendőrségnél baálló legénységi fogyatéka a belügyminiszterium által hirdetendő pályázat útján egészítették ki. A míg tehát pályázat hirdetve nincs, addig nem is pályázhat. Egyébként a testmagasság csak a fővárosi államrendőrségnél van megállapítva.

K. S. őrsvezető. Az a körülmény, hogy a juhász a legeltetés céljából reá bízott bárányok közül egyet, a bárányok tulajdonosának területén, illetve legelőjén, egyet pedig a szomszéd birtokos területén adott el, a dolog lényegén mit sem változtat. Maga a cselekmény azonban a sikkasztás ismérveit foglalja magában.

J. csendőr. Mindaddig, míg valaki adót fizet, tartozik utadót is fizetni; tudunkkal ez utóbbi adó fizetése nincsen korhoz kötve.

B. T. őrsvezető. A vizsga napja, valamint az új tanfolyam felállításának ideje még nincs megállapítva. A tanfolyam hallgatói a szükséges tankönyvekkel hivatalból láttatnak el.

F. Gy. Forduljon bármely budapesti antiquarishoz, ha egyáltalában sajtó alá került, akkor megkaphatja. Egyébként lépjen e tekintetben érintkezésbe Gabriel Alajos járásörmester, dombovári járásparancsnokkal, ki a cigánynyelv terén gazdag ismeretekkel bír.

B. J. Az osztrák büntető törvénykönyv 306. §-a szerint a holttest bántalmazása közcsend és rend elleni vétséget képez. A magyar btkv. 485. §-a nálunk a törvény a az annak alapján kifejlődött bírói gyakorlatot megszüntette s miután a magyar kibágási btkv. idevonatkozólag külön intézkedést nem tartalmaz, a holttest ellen elkövetett bántalmazások nálunk csakis mint holtak ellen elkövetett becsületsértések (magyar btkv. 273. §.) üldözhetők.

P. M. őrsvezető. A lopás mind a három esetben a lopott dolog értéke szerint fog minősíteni és pedig miután sem az öleb, sem az élő bárány, sem pedig a tajtpipa nem élelmi vagy élvezeti cikk. értékük pedig — ön szerint — a négy koronát nem haladja meg, lopás vétségé.

B. Sz. fiatal csendőr. Vadászati kihágást képez.

K. őrsvezető. 1—3. Az egykoronás bélyeggel ellátott és a cs. és kir. közös hadügyminiszterhez címzendő, német szövegű érvényt az illetékes kiegészítő parancsmokságnál kell benyújtani, a honnan azt a szükséges mellékletekkel felszerelten továbbítják.

Mosó. Ha vadászatra nem használja, hanem csak ereklyeként tartja, akkor adómentes.

M. T. Nem lesz beszámítva, hanem csak a csendőrségnél eltöltött 19 évi szolgálat után kapja a nyugdíjat.

M. L. Ha az illető tényleg oly sajnálatraméltó helyzetben van, akkor indokolt kérvényét, nyomasztó helyzetét igazoló hatósági bizonyítvánnyal felszerelten, a honvédelmi miniszter urhoz kézzelről is előterjeszheti.

Kenyérmező. Az illetékszabályzat értelmében nem kaphatja meg, kár tehát minden sáradozásért.

V. A. próbacsendőr. 1. Az még csak tervezet, a melynek részletei éppen ennél fogva ezidőszámtal még ismeretlenek. 2. Csak

elvéllalt szolgálati kötelezettségének letelte után léphet vissza előbbi csapattestéhez. Azt az ezredparancsnokság határozza meg.

K. J. csendőr. Egy rókáról két bört nem lehet lehuzni.

●. cs. ez. őrsvezető. A kért rangsorozati lajstrom elárusításra nem készül.

G. csendőr. Az államrendőrség legénységi állományában baálló fogyatéka csak személyes jelentkezők által egészítették ki.

J. csendőr. A Budapesten V. Dorottya-utca 1. szám alatt evő «Pesti Kereskedelmi Bank» igazgatója Zala Adolf. A bélyegét lapunk javára bevételeztük.

P. J. cz. őrsvezető. A jelzett cselekmény a btkv. 330. §-ába ütköző magánlak megsértését képezi.

K. M. csendőr. A tiszti czim és névtárban olyan nevet nem találunk, hanem van egy Mibók János nevű magyar államvasnti felügyelő, ki Budapesten a VI. ker. Andrássy-ut 73—75 szám alatt lakik.

P. Gy. csendőr. 1. Jogositva van. 2. Attól függ, hogy a kötelezője szerint mikor telik le a szolgálati kötelezettsége.

V. J. próbacsendőr. Az örökösök a javakkal a terheket is kötelesek átvenni, ennél fogva az elhalt szülők által kiállított váltókat is kötelesek beváltani.

P. E. örmester. Bélyegtelen kérvényét, az iskolai bizonyítvánnyal felszerelten, intézze szolgálati uton ahhoz a posta- és távirtda igazgatóságához, a melynek területén a próbaszolgálatot teljesíteni óhajta. Kérvénye a szükséges többi melléklettel hivatalból fog felszerelteni. A bélyegét lapunk javára bevételeztük.

FEJTÖRŐK.

Szótalány.

Ha a szőlőben jársz, ottan is találod,
S a szőlő venyigét hozzá is spárgázod.
Négy betűs nevéből ha hármat elveszel:
Egy olyan testrészt kapsz, mellyel mindent teszel.
Ha három betűjét hátulról veszed el,
Az időt mutatja úgy este, mint reggel!

Számtalány.

Melyik az a szám, melynek harmadrésze és háromezorosra összesen 600-at eredményez?

Tréfás számtani feladat.

8, 7, 16. Így kiáltsz fel, hogyha sírsz.
1, 10, 11, 12, 13. Ez anyaggal sokszor írsz.

3, 5, 4, 15. Vele játszik a kis lányka,
Mert hasonlít nagyon rája.

6, 2, 8, 12. Nagypénteken is ezt teszed,
Hogyha a húst meg nem eszed.

9, 5. Tegnap és holnap között van.

14, 7, 8. Tejszömből köpülnek sokan.

1—16. Nagyon ismert közmondás,

Ismeri minden kondás.

Minden szám egy-egy betűjét képviseli a közmondásnak.

Megfejtési bátaridő: 1908 április 20.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné sanatoriumi sorsjegyet lesz kioszsolva.

Lapunk f. évi 13. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: «Ki a jövőnek él, nem ismer mullaülőzést».

Bélyegfeltevény: «Ésik a hó szép csendesen».

Számtalány: «A 41 fillér, B 55 fillér, C 35 fillér».

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvények.

Csendőrré kövel dobálás, hatóság elleni erőszak.

Vádlottnak az a tette, hogy a hivatalos eljárásban levő csendőrrel kövel megdobálta, megállapítja a hatóság elleni erőszak büntetlenségét; tényálladékát; teljesen közömbös, hogy ez a kódobás tényleg találta-e vagy nem a csendőrség valamelyik tagját.

(Curia 1908 jan. 30. 733/908. sz. a. I. Bt.)

Társtettes csalásnál.

Társtettes és nem segéd a család büntetlenségében az, a ki közreműködött a sértettnel; hitegetésében az iránt, hogy vádlott-társra valódi pénzért háromszor amyi értékesíthető hamis pénzt foy szolgáltatni.

(Curia 1907 jun. 13. 5732. sz. a.)

Gondatlanságból okozott emberölés.

Büntetlenül gondatlanság jelentkezik vádlottnak ama tetteben, hogy járgányos cséplőgépehez a lovak hajtsára egy tizenkétéves fiút alkalmazott és ennek a járgánykerék fölé deszkából csinált ülőhelyet, de nem úgy, hogy a fiú azon ülve a lábait a járgánykerék fölé ne lógathassa, hanem őt csupán figyelmeztetéssel óvta attól, hogy a lábait ne tegye a járgánykerékre. Ennek pedig az lett a következménye, hogy a mint a járgányra illesztett sértett magáról megfelelkezve, egyik lábát a járgánykerékhez érlette, ez azt a kis járgánykeréket lakaró vasboríték alá sodorta, annak egyik ujját összemorzsolta, minek folytán vérmérgezés állván be, a sértett fiú ennek következtében meghalt.

(Curia 1907 nov. 21. 8999. sz. a.)

Vasuti vonatnak kövel megdobálásából könnyű testi sértés vétségének és idegen vagyon szándékos meg rongálása vétségének megállapítása.

Vádlottak kódobálása azon személyek testi épségét, a kik a vasuti vonaton a betört ablakok közelében voltak, kétségtelenül veszélyeztette ugyan, s azok közül kettő könnyű testi sérülést tényleg szenvedett is, mindazonáltal a kódobálással okozott ablakbetörés még sem képezett olynemű megrongálást, a mely a vasuton levő személyek vagy árukra nézve a Btk. 434. §-ában feltételezett közveszélyt vonta volna maga után. De a vádlottak szándéka sem irányult ily veszély előidézésére. — Megsemmisítés a BP. 385. §-ának 1. b) pontja alapján s könnyű testi sértés vétségének és idegen vagyon szándékos megrongálása vétségének megállapítása

(Curia 1908 febr. 5. 873/908. sz. a. III. Bt.)

Minősített súlyos testi sértés.

Egyik szem látóképességének csökkenése nem minősíti a testi sértést a Btk. 303. §-a szerint. Ez súlyosító körülmény.

(Curia 1908 jan. 23. 548. sz. a.)

Társtettes lopásnál.

Társtettes a lopás büntetlenségében és nem bűnség az, a ki előzetes megállapodás szerint oly módon működ

dött közre a lopás elkövetésében, hogy míg vádlott-társra az alvó sértettől az órát, lánczot s készpénzt elvette, ő úgy állt ott a sértett mellett, hogy más a lopás észre ne vehesse, mert ilykép ő a lopás végrehajtásához feltétlenül szükséges cselekvőséget fejtett ki.

(Curia 1908 jan. 16. 361/908. sz. a.)

Bűnségéd szándékos eruberülés büntetlenségében.

Bűnségéd a szándékos emberölés büntetlenségében és nem társtettes az, a ki az áldozat megölésénél jelen volt s a cselekmény végrehajtásait nem akadályozta.

(Curia 1906 márcz. 8. 2364/906. sz. a.)

Különítményfelállítás.

A VI. számú csendőrkerület területén a Fejér vármegyében fekvő Kisláng telepen, márczius hó 26-ával egy 4 főből álló különítmény állított fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Gártner György törzsrőrmester, csendőrbíróági segédmunkás teendőinek, szakértelemmel, lelkiismeretes kötelességtudással és szorgalommal való teljesítéseért.

Bartók Mibály törzsrőrmester 14 évet,

Grosz József törzsrőrmester 17 évet, és

Schuller Mibály törzsrőrmester, 20 évet meghaladó csendőrségi szolgálati idejük alatt egyrészt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett tevékenységük és buzgalomukért, másrészt 12 éven át mint szárny, majd számvivőségi segédmunkási teendőiknek lelkiismeretes, buzgó és alapos teljesítéseért.

Marlon Antal törzsrőrmester, segédtszti segédmunkás, teendőinek szakértelemmel, lelkiismeretes kötelességtudással és fáradságot nem ismerő szorgalommal való teljesítéseért.

Wild Róbert törzsrőrmester 13. és

Miklós Ferencz törzsrőrmester 14 évet meghaladó csendőrségi szolgálati idejük alatt, egyrészt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett tevékenységük és buzgalomukért, másrészt mint szárny-, illetőleg mint számvivőségi, majd segédtszti segédmunkások, teendőiknek szakértelemmel, lelkiismeretes kötelességtudással és fáradságot nem ismerő szorgalommal való teljesítéseért.

Gyurka János ez. őrmester, 9 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, úgy a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett tevékenységeért mint segédtszti segédmunkási teendőinek lelkiismeretes kötelességtudással és fáradságot nem ismerő szorgalommal való teljesítéseért.

Grosz Frigyes járőrőrmester, a predeáli nemzetközi belépő állomáson huzamosabb időn át teljesített szolgálatáért, mely fokozottabb tevékenységet s különleges közpénztudást igényel; tekintettel arra, hogy tevékenységével nem csupán előjárói és feljebbvalói megelégedését, hanem a vele érintkező bel- és külföldi batóságok teljes elismerését is kivívta, továbbá őrsének mintaszerű vezetése, az alárendelt legénység oktatása és befolyásolásában kifejtett buzgalmaért.

Csáki Lőrincz őrsvezető, Boreczk közegben a mult év augusztus havában a szarvasmarbak között kiutott

ragadás száj és körömfájás terjedésének megállításánál kifejtett buzgó és lelkiismeretes tevékenységéért, továbbá örsének példás rendben tartásáért, alárendeltjeinek helyes és céltudatos befolyásolásáért.

Fücsali Elek ez. őrsvezető és

Bihari László csendőr ez. őrsvezető, egy pénzbumisító bandának rendkívüli buzgó tevékenyes és fáradságos nyomozása után való kiderítése, elfogása és a bűnjelek biztosítása körül kifejtett tevékenységükért.

Szécsi Sámuel őrsvezető, 1907. év folyamán több büncselekmény kiderítése, a tettesek elfogása, feljelentése és biztosítása körül tanúsított kiváló tevékenysége és buzgalmaért, továbbá alárendeltjeinek helyes, céltudatos vezetése és befolyásolásáért.

Dernyer Péter ez. őrsvezető, 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiváló tevékenysége és buzgalmaért, alárendeltjeinek helyes, céltudatos vezetése és befolyásolásáért.

Szűcs György és

Ádám János csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiváló tevékenységük és buzgalmaért, valamint példás magaviseletükért.

Szigethi József őrmester, egy lólopás tettesoinek buzamosabb időkben át fáradságtalan kitarásával párosult nyomozás során eszközölt elfogása továbbá több más büncselekmény tettesoinek kiderítése és a bűnjelek biztosítása körül szerzett kiváló érdemeiért.

Hornáth Vince őrmester 13,

Lucze Sándor ez. " 11,

Boer Miklós " " 11,

Máthé Tamás " " 15,

Kolumbán József " " 11,

Verecs Lajos " " 11,

Ferencz Péter " " 9,

Ilyes János " " 10,

Jancsó István " " 8,

Gergely Lukács őrsvezető 10,

Pál Dávid " " 9, és

Tóth Ferencz őrsvezető 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kötelességű, ügybuzgó és eredményes működésükért, alárendeltjeiknek helyes és céltudatos vezetése és befolyásolásáért, valamint örsüknek példás rendben tartásáért.

Csoropár János,

Román János és

Bilaga Ananiasz csendőr ez. őrsvezetők a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kötelességű, ügybuzgó és eredményes működésükért, valamint példás magaviseletükért.

Nyilvánosan megdicsérettettek:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnoknag által:

Bokor Jakab járásőrmester és

Kénesi Gergely őrmester, a csendőrlegénység állományának kiegészítése körül, jelentkezők gyűjtése által tanúsított eredményes tevékenységükért.

Lajos Karoly őrsvezető, csendőrbírói segédmunkás, csendőrinek lelkiismeretes kötelességvállalással és szorgalommal való teljesítéséért.

Házasságra lépett:

Kacsász Pál főhadnagy, *Farkas Erzsébet* urhölgygyel, 1908 márcz. 25-én Kerezen.

PÁLYAZATOK.

A m. kir. államvasutak Budapesti jobbpárti üzletvezetőnövegőnél 800 korona fizetéssel, 150—300 kor. lakpénzzel javadalmazott

I. szolgai állások és pedig:

1. Egy hivataliszolgai,
2. Hat állomásállbázó,
3. Hatvannégy vonatfőkező,
4. Tízöt váltó kezelő,
5. Négy lámpatartó és 600 korona fizetéssel és 150—300 korona lakpénzzel javadalmazott
6. Tízötty pályafő állás.

Valamennyi állással természetbeni egyenruházat. Az állomásállbázó és váltókezelő állással éjjeli díjazás. A vonatfőkező állással pedig kilométerpénz és utazási órapénz jár.

Minden állással a végleges kinevezés elnyeréséig 2 koronás napibérral javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Ezenkívül

- ad 2. a vasuti szerelő- és közbiztonsági szabályzat ismerete,
- ad 3. a forgalmi utasítás vonatkozásáról az ökö határozványainak és a jelzési és vonatvezetői utasítás ismerete,
- ad 4. a váltószolgálatra vonatkozó utasítások ismerete,
- ad 5. a vasuti szerelő- és közbiztonsági szabályzat s a lámpakezelés ismerete,
- ad 6. a pályán járásban tartásának s a pályafő utasítások ismerete.

II. altszti állások és pedig:

1. Két pályafelügyelő,
2. Három szortárnoki,
3. Huszonöt állomásfelügyelő,
4. Tízötty raktárnoki,
5. Huszonöt kalauz (előbb vonatfőkező).

Fizetés 1200 korona. Lakpénz 250—500 korona. Természetbeni egyenruházat. A kalauzi állással ezenkívül kilométerpénz és utazási órapénz, az állomásfelügyelő állással éjjeli díjazás jár. A végleges kinevezés elnyeréséig a kalauzi állás 2 korona, a többi állás pedig 2 korona 50 fillér napibérral javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középfokú vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Hly végzettség hiányában vasuti altszti képesítő vizsga. Hat havi — az állomásfelügyelő álláshoz pedig tíz havi — próbaszolgálat. Ezenkívül

- ad 1. megfoltó ipari képzettség (kőműves, asztalos, stb.) és pályafelügyelői vizsga,
- ad 2. anyagszervezői vizsga,
- ad 3. távirtdai, forgalmi és kereskedelmi vizsga s felhatalmazás az önálló forgalmi szolgálatra,
- ad 4. kereskedelmi vizsga,
- ad 5. vonatvezetői és kezelői vizsga.

A katonaságtól közvetlenül a szolgálat folytonosságának meg-
szekítésére nélkül a vasuti szolgálatba álló katonai altsztioknál
véglegesítésük alkalmával, a katonai szolgálatban töltött idő az
alapszabályszerő utánfizetés havi részletekben leendő befizetés
mellé, nyugdíjigazósító adójukba beszámoltatik. Kérvények a m.
kir. államvasutak Budapesti jobbpárti üzletvezetőnövegőhöz 1908.
évi május hó 5-ig.

Egy gépész-lakatos-börtönőrmesteri állás szolgadi kir. a kortli
börtönnél. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 200 korona. Termé-
szetbeni ruházat. Naponként 84 dlgr. kenyér. Magyar nyelv
szóban és írásban. 4 elemi osztály, gépészi oklevél, lakatos mesterség,
alkalmas börtönügyi szolgálat. Kérvények a szolgadi kir.
körtli börtönigazgatóhoz 1908. évi április hó 28-ig.

Egy hivataliszolgai állás a godóli kir. járásbíróiágnál. Fizetés
pótlékkal 600 korona. Szabályszerő lakpénz 60 korona pótlékkal,
vagy természetbeni lakás. Ruhaköltség 100 korona, vagy természetbeni ruházat.
Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a postvidéki kir.
börtönvezető elnökéhez 1908. évi május hó 2-ig.

IV. oszt. utbiztos állás Zemplén vármegye törvényhatóságánál.
Fizetés 900 korona. Lakpénz 160 korona. Újratulány a törvényhatóság
és község minden kilométerje után: kiépített község után 6 korona 60 fillér,
kiépítetlen község után 3 korona 30 fillér, vízvezeték község után 2 korona.
Szortárhár 20 korona. Iradatulány 16 korona. Magyar nyelv szóban és írásban.
Egy évi ideiglenes szolgálat, ezen felül az előírt vizsga letétele. Kérvények
Zemplén vármegye alispánjához 1908. évi április hó 30-ig.

Kényelmes
havi részletfizetésre

hegedűk, grammofonok, fuvolák, ezimbalmok

Önműködő, forgatható hangszerek. Dús választék!

Előzetes kiszolgálás, méltányos üzleti árak.
ELEK és TÁRSA BUDAPEST, Károly-körút 10. sz.

Képes hangos-árjegyzék ingyen és hármmentve.